2025/2649

31.12.2025

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2025/2649,

19. detsember 2025,

millega muudetakse määrust (EL) 2021/2115 tingimuslikkuse süsteemi, otsetoetustega sekkumise viiside, teatavatesse sektoritesse sekkumise viiside ja maaelu arengu edendamisse sekkumise viiside ning iga-aastaste tulemusaruannete osas ning määrust (EL) 2021/2116 maksete peatamise, iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise ning kontrollide ja karistuste osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ([1])

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt, ([2])

ning arvestades järgmist:

(1) Komisjon rõhutas oma 29. jaanuari 2025. aasta teatises „ELi konkurentsivõime kompass“ ning 11. veebruari 2025. aasta teatises „Lihtsam ja kiirem Euroopa: teatis rakendamise ja lihtsustamise kohta“ vajadust suurendada konkurentsivõimet, edendada innovatsiooni ja toetada majanduskasvu kogu liidus ning selleks on lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine otsustava tähtsusega tegurid. Seepärast on vaja vähendada kulukat regulatiivset koormust, lihtsustada liidu õigust ja selle rakendamist, sealhulgas vähendades ülemäärast aruandluskohustust, pöörates samas tähelepanu väikeste ja keskmise suurusega üksuste erivajadustele.

(2) Komisjoni 19. veebruari 2025. aasta teatises „Põllumajanduse ja toidu visioon“ rõhutatakse, et innovatsiooni ja kestlikkuse edendamiseks põllumajandustavades peaksid põllumajandustootjad olema ettevõtjad ja teenuseosutajad, kes ei pea taluma tarbetut bürokraatlikku ega regulatiivset koormust. See perspektiiv ja sektori mitmekesisus nõuavad kohandatud lähenemisviise, mitte aga kõigile sobivaid ühesuguseid lahendusi, koos liidu õiguse tegeliku toimimise kontrollimisega ja lihtsustamisega, võttes arvesse ka digitehnoloogiast, näiteks automaatset aruandlust võimaldavast tehnoloogiast saadavat kasu. Selleks et anda juhiseid põllumajanduse üleminekuks kestlikkusele ja edendada innovatsiooni, on vaja paremat tasakaalu nõuete ja stiimulite vahel. Kuna väikesed põllumajandusettevõtted, kaitstes loodust ja tagades elatusvahendid, on maakogukondade elujõulisuse säilitamise alus, peaks ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames toetuse saamine olema nende jaoks lihtsam ja selgem ning halduskoormus väiksem. Sageli on väikesed põllumajandusettevõtted rahalistele vahenditele juurdepääsemisel ja nende kasutamisel ebasoodsas olukorras, mistõttu on neil keeruline investeerida, teha uuendusi ja kasutada arenguvõimalusi.

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/2115 ([3]) kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (edaspidi „ÜPP strateegiakavad“) toetamise reeglid. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/2116 ([4]) kehtestatakse ÜPP rahastamise, haldamise ja seire reeglid. 2024. aastal võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/1468, ([5]) et kohandada liidu ÜPP toetusraamistikku paremini põllumajandusettevõtete tegeliku olukorraga, parandada ÜPP strateegiakavade haldamist liikmesriikides ja

([1]) 18. septembri 2025. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).
([2]) Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2025. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. detsembri 2025. aasta otsus.
([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2115, millega kehtestatakse liikmesriikide koostatavate Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) rahastatavate ühise põllumajanduspoliitika strateegiakavade (ÜPP strateegiakavad) toetamise reeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1305/2013 ja (EL) nr 1307/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).
([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2. detsembri 2021. aasta määrus (EL) 2021/2116, mis käsitleb ühise põllumajanduspoliitika rahastamist, haldamist ja seiret ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1306/2013 (ELT L 435, 6.12.2021, lk 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).
([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta määrus (EL) 2024/1468, millega muudetakse määruseid (EL) 2021/2115 ja (EL) 2021/2116 seoses maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise standardite, ökokavade, ÜPP strateegiakavade muutmise, ÜPP strateegiakavade läbivaatamise ning kontrollidest ja karistustest vabastamisega (ELT L, 2024/1468, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj).

vähendada kontrollidega seotud koormust. Samuti võttis komisjon vastu delegeeritud määruse (EL) 2024/1235, ([6]) millega muudetakse komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2022/126, ([7]) nähes liikmesriikidele ette eelkõige võimaluse kohandada maa hea põllumajandus- ja keskkonnaseisundi (HPK) 1. standardi võrdlussuhtarvu põllumajandussüsteemide struktuurimuutuste alusel ning erandid põllumajandustootjatele ja teistele toetusesaajatele kehtestatud tagasimuutmiskohustusest.

(4) Liidu ÜPP õigusraamistiku alusel ÜPP strateegiakavade rakendamise kahe aasta jooksul saadud tagasiside ja kogemused näitavad, et asjaomasesse õigusraamistikku tuleb täiendavalt teha piiratud kohandusi, et kõrvaldada tuvastatud kitsaskohad ja lihtsustada õigusraamistikku. Näiteks ei ole liidu ÜPP õigusraamistikus veel piisavalt arvesse võetud teatavate põllumajandustootjate rühmade – nagu mahetootjad, noored põllumajandustootjad, naissoost põllumajandustootjad, mägipiirkondade põllumajandustootjad, väikepõllumajandustootjad ja loomakasvatajad – konkreetset olukorda, tavasid ja vajadusi, mistõttu liikmesriigid ei saa kohandada eri vahendeid nende põllumajandustootjate konkreetse olukorra, tavade ja vajadustega. Ka on vähe kasutatud ÜPP teatavaid lihtsustamisvõimalusi, nagu kindlasummalised maksed või lihtsustatud kuluarvestus, sest nende rakendamine ja haldamine on keeruline. See võib põhjustada kattuvaid või ebaselgeid nõudeid põllumajandustootjatele, raskendada nende juurdepääsu toetusele ning pärssida põllumajandustootjate, näiteks noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate ettevõtluse arendamise võimalusi. Samuti esineb reeglites teatavat jäikust, mis mõjutab seda, kuidas liikmesriigid haldavad ja saavad muuta oma ÜPP strateegiakavasid ning täita aruandluskohustusi. Lisaks tuleb veel leevendada koormust, mis kaasneb põllumajandusettevõtete kohapealsete kontrollidega nii põllumajandustootjatele kui ka haldusasutustele, eelkõige võttes kasutusele tõhusamad meetodid kvaliteedi hindamiseks ja tingimuslikkuse kontrolliks ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi (IACS) alusel. Nende kitsaskohtade ja keerukuse kõrvaldamine ning suurem paindlikkus aitaks liikmesriikidel kasutada ÜPP strateegiakavasid nii, et need tooksid võimalikult palju kasu põllumajandustootjatele ja teistele ÜPP toetusesaajatele, vähendada halduskoormust ja keerukust ning kasutada nappe ressursse paremini ära. Et maksimeerida ÜPP õigusraamistikuga kehtestatud toetussüsteemi alusel antavate otsetoetuste mõju, eelkõige seoses põllumajandustootjate õiglase sissetuleku ja elatustasemega, on oluline, et ÜPP-välised riiklikud meetmed oleksid kavandatud nii, et need ei avaldaks otsetoetustele negatiivset mõju.

(5) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 3 punktis c on sätestatud, et kui põllumajandusmaad kasutatakse rohumaana ja see ei ole olnud põllumajandusliku majapidamise külvikorraga hõlmatud viis aastat või kauem, käsitatakse seda püsirohumaana. Mõned põllumajandussüsteemid hõlmavad siiski külvikorda põllumaal, kus rohi või muud rohttaimed ei ole olnud külvikorraga hõlmatud kauem kui viis aastat, kuid kus need alad küntakse üles ja jäävad põllumaaks. Seetõttu on põllumajandustootjatel liikmesriikides, kus selliseid põllumajandussüsteeme kasutatakse, raskusi külvikordade korraldamise ja elujõulisuse säilitamisega, täites samas HPK 1. standardi rakendamise nõudeid. Lisaks võib rohumaa pikemate külvikordade kasutamine tuua märkimisväärset kasu elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste seisukohast ning võimaldaks põllumajandustootjatele ka suuremat paindlikkust agronoomilises majandamises. Seepärast peaks rohumaade majandamisel paindlike ja kestlike agronoomiliste tavade edendamiseks olema liikmesriikidel võimalik pikendada maa-ala püsirohumaaks liigitamise aluseks olevat perioodi viielt aastalt seitsmele. Seega tuleks määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 3 punkti c vastavalt muuta.

(6) Põllumaa automaatne liigitamine püsirohumaaks pärast kindlaksmääratud ajavahemikku võib siiski tekitada tarbetut regulatiivset survet põllumajandustootjatele, kes soovivad, et nende maa jääks põllumaaks. Et võimaldada suuremat paindlikkust, tuleks liikmesriikidele anda õigus otsustada, kas 1. jaanuaril 2026 põllumaaks liigitatud maa jääb põllumaaks ka viie või seitsme aasta pärast. Sellisel juhul tuleks põllumajandustootjatele anda võimalus vaidlustada liikmesriigi tehtud otsus ja taotleda viie või seitsme aasta pärast uuesti oma põllumaa püsirohumaaks liigitamist. Järjepidevuse ja õiguskindluse tagamiseks peaksid selliseid paindlikkusmeetmeid rakendavad liikmesriigid muu hulgas tagama, et nende otsus ei mõjuta määruse (EL) 2021/2115 artikli 70 alusel võetud kehtivaid mitmeaastaseid keskkonnakohustusi ning et toetusesaajatele antakse võimalus määruse (EL) 2021/2116 artikli 69 lõikes 1 osutatud taotlust liikmesriikide otsusele järgneval aastal vastavalt muuta või see tagasi võtta.

([6]) Komisjoni 12. märtsi 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/1235, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 seoses eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (ELT L, 2024/1235, 26.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1235/oj).

([7]) Komisjoni 7. detsembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/126, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2115 täiendavate nõuetega teatavatele sekkumisviisidele, mille liikmesriigid määravad kindlaks kõnealuse määruse kohastes ajavahemikuks 2023–2027 ette nähtud ÜPP strateegiakavades, ning eeskirjadega, milles käsitletakse maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise (HPK) 1. standardi kohast suhtarvu (ELT L 20, 31.1.2022, lk 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/126/oj).

(7) Selleks et minimeerida kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikliga 78a loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstavate uute kriisitoetuste negatiivse mõju riski siseturule ja rahvusvahelisele kaubandusele, peaksid liikmesriigid kavandama sekkumised, mille alusel antakse liidu toetust nii, et need vastavad WTO põllumajanduslepingu 2. lisa kriteeriumidele.

(8) Määruse (EL) 2021/2115 artiklis 11 on sätestatud õliseemneid käsitleva vastastikuse mõistmise memorandumi rakendamise mehhanism, sealhulgas sätted kavandatud väljundite suurendamise ja vähenduskoefitsientide kohta, et ei ületataks toetatavat maksimumpindala kogu liidu kohta. Nimetatud sätet tuleb muuta, et võtta arvesse kõnealuse määruse artiklis 119 käesoleva määrusega tehtud muudatusi.

(9) Kohustuslike majandamisnõuete ning HPK standarditest koosneva tingimuslikkuse süsteemi eesmärk on aidata kaasa kestliku põllumajanduse arengule ning selleks suurendatakse toetusesaajate teadlikkust vajadusest järgida kõnealuseid põhistandardeid ja -nõudeid. Samuti on selle eesmärk suurendada ÜPP kooskõla liidu õigusega taotletavate keskkonna, rahvatervise, taimetervise ja loomade heaolu eesmärkidega. Kuna põllumajandusmaa, mida harivad väikepõllumajandustootjad, kes saavad toetusi määruse (EL) 2021/2115 artiklis 28 osutatud sekkumiste raames, on piiratud, ei too tingimuslikkuse süsteemi kohaldamine väikepõllumajandustootjate suhtes, kes haldavad enamikku liidu põllumajandusettevõtteid, märkimisväärsete kuludega võrreldes siiski piisavat kasu ning tekitab sellistele põllumajandustootjatele ja riiklikele haldusasutustele olulise halduskoormuse. Et selliseid kulusid vähendada ja nendega seotud halduskoormust leevendada, on asjakohane, et väikepõllumajandustootjate suhtes tingimuslikkuse süsteemi ei kohaldata.

(10) Määruse (EL) 2021/2115 artiklis 13 osutatud HPK standardid on osa kõnealuse määruse artiklis 12 osutatud tingimuslikkuse süsteemist. Need toetavad kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist ning aitavad kaitsta keskkonda, sealhulgas vett, pinnast ja ökosüsteemide elurikkust. Üldpõhimõtted, millel mahepõllumajanduslik tootmine Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/848 ([8]) artikli 5 kohaselt põhineb, hõlmavad looduslike maastikuelementide, nagu looduspärandisse kuuluvate paikade säilitamist ning energia ja loodusvarade, nagu vee, mulla, orgaanilise aine ja õhu vastutustundlikku kasutamist.

(11) Määruse (EL) 2021/2115 III lisas esitatud HPK 1. standardi eesmärk on püsirohumaa säilitamine süsinikuvaru säilitamiseks. Määruse (EL) 2018/848 II lisa punktides 1.7.3 ja 1.9.1.1 rõhutatakse, kui oluline on maksimeerida rohu- ja karjamaade kasutamist, mis takistab püsirohumaa muutmist muul viisil kasutatavaks maaks; see on kooskõlas HPK 1. standardi peamise eesmärgiga säilitada püsirohumaade süsinikuvaru. Määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 3., 5. ja 6. standardi eesmärk on vastavalt mulla orgaanilise aine sisalduse säilitamine, erosiooni piiramine ja mulla kaitse kõige kriitilisematel perioodidel. Need eesmärgid on juba saavutatud mahepõllumajanduslikus taimekasvatuses kasutatavate maaharimis- ja maaviljelusviisidega, eelkõige nendega, millele on osutatud määruse (EL) 2018/848 II lisa punktis 1.9. Määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 4. standardi eesmärk on veekogude kaitse reostuse eest. Sarnaselt on määruse (EL) 2018/848 II lisa punktide 1.5, 1.7, 1.9 ja 1.10 eesmärk vähendada veereostuse ohtu, piirates veterinaarravimite kasutamist, väetiste ja pestitsiidide kasutamist ning loomkoormust. Kogemused on näidanud, et mahepõllumajandusel on positiivne mõju seoses toitainete leostumise ja äravoolu vältimisega, mistõttu on väiksem tõenäosus, et mahepõllumajandustootja ohustaks vee kvaliteeti, seega saavutatakse HPK 4. standardi peamine eesmärk. Seepärast, võttes arvesse määruses (EL) 2018/848 sätestatud põhimõtteid ja reegleid ning mahepõllumajandussüsteemide olemasolevaid tavasid, tuleks põllumajandustootjaid, kes on sertifitseeritud vastavalt määrusele (EL) 2018/848, pidada vastavaks HPK 1., 3., 4., 5., 6. ja, nagu see on juba praegu, 7. standardile, seoses nende mahepõllumajanduslike tootmisüksustega ja üleminekuaja tootmisüksustega, nagu on määratletud määruses (EL) 2018/848. Et vähendada liikmesriikide pädevate asutuste halduskoormust, püüdes ühtlasi kohaldada kõnealust teatavate HPK standarditele vastavuse eeldust kõige asjakohasemal viisil, tuleks liikmesriikidele anda õigus otsustada, et kõnealust eeldust kohaldatakse üksnes juhul, kui määruse (EL) 2018/848 kohaselt sertifitseeritud põllumajandustootja terve põllumajanduslik majapidamine koosneb mahepõllumajanduslikest või üleminekuaja tootmisüksustest, nagu on määratletud määruses (EL) 2018/848, või mõlematest sellistest tootmisüksustest.

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj).

(12) Selleks et parandada põllumajandustootjatele esitatavate nõuete järjepidevust ja lihtsustada HPK standardite kehtestamist liikmesriikides, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artikli 13 lõiget 1, et selgitada, et liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakavades sätestada HPK standardid kooskõlas kohustuslike riiklike nõuetega, tingimusel et sellised riiklikud nõuded on kooskõlas kõnealuse määruse III lisas loetletud HPK standarditega. Eelkõige tuleks selgitada, et ÜPP strateegiakavades sätestatud HPK standardid ei pea olema rangemad kui kehtivad kohustuslikud riiklikud nõuded, tingimusel et riiklikud nõuded vastavad määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK standarditele, eelkõige asjaomaste HPK standardite peamistele eesmärkidele.

(13) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 13 lõiget 2a tuleks muuta, et võimaldada liikmesriikidel näha HPK standardite rakendamisel ette ajutised erandid miinimumstandardite nõuetest ka selliste taimehaiguste või kahjurite leviku korral, mis takistavad põllumajandustootjatel kõnealuseid nõudeid asjaomasel aastal täita.

(14) HPK 9. standard keelab muuta või künda Natura 2000 aladel asuvaid keskkonnatundlikeks püsirohumaadeks liigitatud püsirohumaid. Kogemused on aga näidanud, et võib esineda erandlikke olukordi, kus sellist keskkonnatundlikku püsirohumaad kahjustavad näiteks invasiivsed võõrliigid, ning sellistes olukordades võib olla vaja võtta püsirohumaa taastamiseks asjakohaseid meetmeid, sealhulgas teha erandeid nende kündmise keelust, tagamaks, et HPK 9. standardi nõuded aitavad kaasa elupaikade ja liikide kaitsele. Kooskõlas lihtsustamiseesmärgiga võiksid liikmesriigid riskianalüüsi alusel kasutada oma olemasolevaid kontrollisüsteeme eelkõige Natura 2000 aladel. Lisaks võivad liikmesriigid kasutada Natura 2000 majandamiskavades kehtestatud kohustuslikke nõudeid, tingimusel et need nõuded vastavad määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 9. standardile.

(15) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 19 kohaselt võib liikmesriik määrata kuni 3 % põllumajandustootjale makstavatest otsetoetustest põllumajandustootja poolt riskijuhtimisvahendisse antavaks panuseks. Liikmesriik, kes otsustab seda võimalust kasutada, peab seda kohaldama kõikide toetusesaajate suhtes, kes saavad asjaomasel aastal otsetoetusi. Kogemused näitavad, et seda võimalust kasutavad vaid väga vähesed liikmesriigid. Liikmesriikidega peetud aruteludest nähtub, et nimetatud artikli rakendamist takistab asjaolu, et puuduvad kas liikmesriikide loodud või erakindlustuse kaudu kättesaadavad riskijuhtimisvahendid, mis oleksid kättesaadavad kõigile otsetoetusi saavatele põllumajandustootjatele. Et suurendada kõnealuse võimaluse kasutamist, on vaja muuta artiklit 19 nii, et selle rakendamine oleks paindlikum, ja kohandada seda liikmesriikides olemasolevate riskijuhtimisvahenditega. Kõnealuse muudatuse tulemusena peaks liikmesriikidel, kes otsustavad kasutada võimalust määrata kuni 3 % põllumajandustootjale makstavatest otsetoetustest põllumajandustootjate antavaks panuseks riskijuhtimisvahenditesse, olema võimalik otsustada, kas seda kohaldatakse kõigi põllumajandustootjate suhtes, kellele makstakse asjaomasel aastal otsetoetusi, või põllumajandustootjate suhtes, kelle jaoks on asjaomasel aastal olemas riskijuhtimisvahend, tingimusel et nende otsus on kooskõlas olemasolevate riskijuhtimisvahenditega.

(16) Liikmesriikide kavandatud lihtsustatud toetuskava määruse (EL) 2021/2115 artikli 28 kohase väikepõllumajandustootjate toetuse puhul vähendab sissetulekutoetuse taotlemise protsessi keerukust nii väikepõllumajandustootjate kui ka haldusasutuste jaoks. Selleks et kava oleks atraktiivsem ja rohkem väikepõllumajandustootjaid saaksid sellest kasu, tuleks suurendada kõnealuse kava alusel makstavat maksimumsummat. Et edendada nimetatud artiklis osutatud toetusi saavate väikepõllumajandustootjate osalemist kõnealuse määruse artiklis 31 osutatud ökokavades, peaks liikmesriikidel olema võimalik jätta kõnealuse määruse artiklis 28 osutatud maksimaalsest toetussummast välja toetused, mida väikepõllumajandustootjad saavad ökokavade alusel.

(17) Kui liikmesriik otsustab määruse (EL) 2021/2115 artikli 28 teise lõigu kohaselt, et kõnealuse määruse artikli 28 esimeses lõigus osutatud toetus väikepõllumajandustootjatele ei asenda kõnealuse määruse artikli 31 kohaselt kehtestatud ökokavade toetust, peaksid ökokavad jätkuvalt vastama kõigile kõnealuse määruse artikli 31 lõikes 5 sätestatud nõuetele. Seda põhimõtet tuleks järgida ka kõnealuse määruse artikli 70 kohaste sekkumiste puhul seoses kõnealuse määruse artiklis 28 osutatud toetusi saavate põllumajandustootjatega. Selleks et tagada kooskõla üldpõhimõttega, et toetusi antakse üksnes selliste kohustuste jaoks, mis on rangemad tingimuslikkuse nõuetest, ning säilitada nende sekkumiste ambitsioonikus, mis moodustavad osa ÜPP keskkonna- ja kliimaaspektidest, peaksid kõnealuse määruse artiklis 28 osutatud toetusi saavad põllumajandustootjad saama toetust kõnealuse määruse artiklis 31 osutatud ökokavade alusel või kõnealuse määruse artiklis 70 osutatud sekkumiste raames üksnes juhul, kui nad vastavad kõnealuse määruse artikli 31 lõike 5 esimese lõigu punktis a sätestatud tingimustele või kõnealuse määruse artikli 70 lõike 3 esimese lõigu punktis a sätestatud tingimustele.

(18) Tagamaks, et mõju asjaomaste põllumajandustootjate finants- ja majanduslikule olukorrale oleks piiratud, juhul kui liikmesriigid seavad suuremad keskkonna, kliima, loomade heaolu ja antimikroobikumiresistentsusega seotud eesmärgid, säilitades või võttes vastu riigisiseseid õigusakte, mis lähevad kaugemale liidu õiguses sätestatud vastavatest miinimumnõuetest, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artikli 31 lõiget 5. Selline muudatus peaks võimaldama liikmesriikidel anda toetust seoses kohustustega, mis aitavad täita riigisisese õigusega kehtestatud kohustuslikke nõudeid, mis lähevad kaugemale liidu õiguses sätestatud miinimumnõuetest, olenemata sellest, kas need nõuded on uued või juba kehtivad. Lisaks lihtsustaks ökokavade raames kohustuste jaoks toetuse andmise perioodi piirangu kaotamine liikmesriikide ökokavade haldamist. See vähendaks vajadust teha käesoleval programmitöö perioodil ÜPP strateegiakavades ökokavade muudatusi, mis on tingitud selliste riigisiseste õigusaktide muutmisest või 24-kuulise perioodi möödumisest, mille jooksul on võimalik anda toetust kohustustele, mis aitavad kaasa selliste riigisiseste õigusaktide järgimisele.

(19) Määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 2. standardi eesmärk on süsinikurikaste muldade kaitse. Määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 9. standardi eesmärk on elupaikade ja liikide kaitse, keelates Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlikeks püsirohumaadeks liigitatud püsirohumaade muutmise või kündmise. Kogemused on näidanud, et süsinikurikaste muldade ja keskkonnatundlike püsirohumaade kaitse tagamisel Natura 2000 aladel on ÜPP strateegiakavades vastavalt HPK 2. ja 9. standardi alusel sätestatud nõuded tekitanud põllumajandustootjatele ja liikmesriikidele probleeme ning et eelkõige on sattunud ohtu asjaomaste põllumajandustootjate majanduslik elujõulisus. Teatavate HPK 2. ja 9. standardiga kehtestatud nõuete, näiteks tootmise piiramise nõuete või Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlike püsirohumaade muutmise või kündmise keelu täitmine võib olla põllumajandustootjatele kulukas või oluliselt piirata nende suutlikkust oma maa kasutust muuta või kohandada. Peale selle mõjutavad HPK 2. ja 9. standard mõne liikmesriigi põllumajandustootjaid rohkem kui teisi, kuna märg- ja turbaalade või Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlike püsirohumaade osakaal liikmesriikide territooriumil on erinev. Säilitades asjakohasel juhul HPK 2. ja 9. standardi kohased nõuded, mis on kehtestatud kooskõlas kohustuslike riiklike nõuetega vastavalt käesolevale määrusele, peaks olema võimalik hüvitada põllumajandustootjatele kõnealustest standarditest tulenevate kohustuste täitmine. Seepärast peaks liikmesriikidel olema võimalik jätta HPK 2. ja 9. standard kõnealuse määruse artikli 31 lõike 5 punktis a sätestatud nõudest välja. Nii saaksid liikmesriigid näha oma ÜPP strateegiakavades ette toetuse kõnealuse määruse artiklis 31 osutatud ökokavade raames, et aktiivsed põllumajandustootjad, keda HPK 2. ja 9. standard mõjutavad, saaksid täita kõnealuste standardite nõudeid, säilitades samas märg- ja turbaalade kaitse kõrge taseme, eelkõige nende alade süsiniku sidumise potentsiaali, ja Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlike püsirohumaade kaitse kõrge taseme.

(20) Selleks et võimaldada mahepõllumajanduslike loomakasvatusmeetodite toetamist määruse (EL) 2021/2115 artiklis 31 osutatud ökokavade osana, peaks liikmesriikidel olema võimalik otsustada, et määruse (EL) 2018/848 kohaselt mahepõllumajandustavadele ja -meetoditele ülemineku või nende säilitamisega seotud kohustuste täitmiseks antavat toetust antakse iga-aastase maksena loomühikute eest. Samuti tuleks selgitada, et selliste kohustuste täitmiseks antavat toetust, millega tõhustatakse mesindusega seotud põllumajandustavasid, võib anda iga-aastase maksena mesilasperede eest, kuna see lihtsustab nende kohustustega seotud maksete arvutamist. Selleks et tagada ÜPP strateegiakavades kasutatavate määratluste sidusus, peaks määruse (EL) 2021/2115 artiklis 31 osutatud ökokavade alusel toetuse andmisel kasutatav „mesilaspere“ mõiste olema sama tähendusega kui kõnealuse määruse artikli 56 punktis b osutatud delegeeritud aktis määratletud „mesilaspere“.

(21) Määruse (EL) 2021/2115 artiklit 48 tuleks muuta, et jätta välja viide iga-aastasele tulemuslikkuse kontrollimisele ja heakskiitmisele, pidades silmas, et käesoleva määrusega jäetakse see menetlus määrusest (EL) 2021/2116 välja.

(22) Puu- ja köögiviljasektori tootjaorganisatsioonidel ja tootjaorganisatsioonide liitudel on oluline roll põllumajandustootjate positsiooni tugevdamisel tarneahelas. ÜPP toetus nendele organisatsioonidele on äärmiselt oluline, et tegeleda konkreetsete küsimuste ja valdkondlike eesmärkidega või tunnustada kasulikke tavasid. Seepärast on asjakohane lubada tootjaorganisatsioonidel ja tootjaorganisatsioonide liitudel, kes rakendavad oma rakenduskavades üht või mitut sektoripõhist sekkumist, mis on seotud määruse (EL) 2021/2115 artikli 46 punktis d, e, f, h, i või j osutatud eesmärkidega, saada kasu kõnealuse määruse artikli 52 lõikes 2 osutatud liidu finantsabi suurendatud ülempiirist, tingimusel et kõnealuse määruse artikli 52 lõike 2 esimeses lõigus sätestatud piirmäärasid ületavat summat kasutatakse üksnes selliste sektoripõhiste sekkumiste rahastamiseks.

(23) Määruse (EL) 2021/2115 artiklit 69 tuleks muuta, et viia kõnealuse artikli punktis e osutatud maaelu arengu edendamisse sekkumise viisi nimetus kooskõlla kõnealuse määruse artikli 75 muudatustega ning lisada kõnealuse määruse artiklis 78a osutatud uue sekkumisviisi nimetus.

(24) Tagamaks, et mõju asjaomaste põllumajandustootjate finants- ja majanduslikule olukorrale oleks piiratud, kui liikmesriigid seavad suuremad keskkonna, kliima, loomade heaolu ja antimikroobikumiresistentsusega seotud eesmärgid, säilitades või võttes vastu riigisiseseid õigusakte, mis lähevad kaugemale liidu õiguses sätestatud vastavatest miinimumnõuetest, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artikli 70 lõiget 3. Selline muudatus peaks võimaldama liikmesriikidel anda toetust seoses kohustustega, mis aitavad täita liikmesriigi õigusega kehtestatud kohustuslikke nõudeid, mis lähevad kaugemale liidu õiguses sätestatud miinimumnõuetest, olenemata sellest, kas need nõuded on uued või juba kehtivad. Lisaks lihtsustaks põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste jaoks toetuse andmise perioodi piirangu kaotamine liikmesriikide kõnealuste kohustuste haldamist. See vähendaks vajadust teha käesoleval programmitöö perioodil ÜPP strateegiakavades sekkumiste muudatusi, mis on tingitud selliste riigisiseste õigusaktide muutmisest või 24-kuulise perioodi möödumisest, mille jooksul on võimalik toetust anda kohustustele, mis aitavad kaasa selliste riigisiseste õigusaktide järgimisele.

(25) Kogemused on näidanud, et ÜPP strateegiakavades HPK 2. ja 9. standardi alusel sätestatud nõuded on tekitanud põllumajandustootjatele ja liikmesriikidele suuri probleeme, eelkõige on vastavalt süsinikurikaste muldade ja keskkonnatundlike püsirohumaade kaitse tagamisel Natura 2000 aladel sattunud ohtu asjaomaste põllumajandustootjate majanduslik elujõulisus. Teatavate HPK 2. ja 9. standardiga kehtestatud nõuete täitmine, näiteks tootmise piiramise nõuded või Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlike püsirohumaade muutmise või kündmise keeld, võib olla põllumajandustootjatele kulukas või oluliselt piirata nende suutlikkust oma maa kasutust muuta või kohandada. Peale selle mõjutavad HPK 2. ja 9. standard mõne liikmesriigi põllumajandustootjaid rohkem kui teisi, kuna märg- ja turbaalade või Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlike püsirohumaade osakaal liikmesriikide territooriumil on erinev. Säilitades asjakohasel juhul HPK 2. ja 9. standardi kohased nõuded, mis on kehtestatud kooskõlas kohustuslike riiklike nõuetega vastavalt käesolevale määrusele, peaks olema võimalik hüvitada põllumajandustootjatele kõnealustest standarditest tulenevate kohustuste täitmine. Seepärast peaks liikmesriikidel olema võimalik jätta HPK 2. ja 9. standard määruse (EL) 2021/2115 artikli 70 lõike 3 punktis a sätestatud nõudest seoses kõnealuse määruse artiklil 70 põhinevate sekkumistega välja. Nii saaksid liikmesriigid näha oma ÜPP strateegiakavades ette toetust kõnealuse määruse artiklis 70 osutatud sekkumiste raames, et põllumajandustootjad ja teised toetusesaajad, keda HPK 2. ja 9. standard mõjutavad, saaksid täita kõnealuste standardite nõudeid, säilitades samas vastavalt märg- ja turbaalade kaitse kõrge taseme, eelkõige nende alade süsiniku sidumise potentsiaali, ning Natura 2000 aladel asuvate keskkonnatundlike püsirohumaade kaitse kõrge taseme.

(26) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 70 lõike 8 kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama ainult hektaripõhise toetuse, kui toetust antakse põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste jaoks või kohustuste jaoks, mille eesmärk on minna üle mahepõllumajanduse tavadele ja meetoditele või neid säilitada. Selleks et tagada kooskõla kõnealuse määruse artiklis 31 osutatud ökokavade raames antava toetusega, peaks liikmesriikidel olema võimalik anda põhjendatud juhtudel toetust selliste kohustuste täitmiseks toetusena loomühiku kohta. Et hõlbustada mesinduse puhul keskkonnale kasulikke tegevusi, peaks olema võimalik anda toetust põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste või mahepõllumajandusele ülemineku või mahepõllumajanduse säilitamise kohustuste täitmiseks toetusena mesilaspere kohta. ÜPP strateegiakavades kasutatavate määratluste sidususe tagamiseks peaks nende kohustuste täitmiseks toetuse andmisel kasutatav „mesilaspere“ mõiste olema sama tähendusega kui „mesilaspere“, mis on määratletud määruse (EL) 2021/2115 artikli 56 punktis b osutatud delegeeritud määruses.

(27) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 72 lõikes 5 on sätestatud reeglid toetuste arvutamiseks piirkondlike ebasoodsate tegurite puhul, et hüvitada lisakulud ja saamata jäänud tulu, mis on tingitud teatavate kohustuslike nõuete järgimisest, mis on rangemad kui asjaomased HPK standardid. See ei hõlma toetuse andmist HPK asjakohastest standarditest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite hüvitamiseks. Teatavate HPK 2. standardi alusel kehtestatud nõuete täitmine võib siiski olla põllumajandustootjatele kulukas, kuna märkimisväärsed maakasutuspiirangud on põhjustanud tootmispiiranguid. Selleks et integreerida teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevate piirkondlike ebasoodsate tegurite eest makstavate toetuste arvutamisesse kulud, mis tulenevad HPK 2. standardi järgimisest, peaks liikmesriikidel olema võimalik lisada sellistesse arvutustesse HPK kõnealuse standardi nõuetest tulenevad ebasoodsad tegurid.

(28) Tagamaks, et põllumajandustootjatele jääks rohkem aega ja paindlikkust liidu õigusega kehtestatud uute nõuetega kohanemiseks üha keerulisemate geopoliitiliste pingete, struktuursete probleemide ja muu hulgas kõrgete energia- ja sisendhindadega seotud majandusraskuste kontekstis, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artikli 73 lõiget 5. Kõnealuse muudatusega tuleks pikendada ajavahemikku, mille jooksul saab toetust anda kõnealuste uute nõuete täitmiseks vajalike investeeringute tegemiseks, 24 kuult 36 kuule alates kuupäevast, mil need nõuded muutuvad põllumajandusliku majapidamise jaoks kohustuslikuks.

(29) Liidu põllumajandussektor seisab silmitsi demograafiliste raskustega, sest tööjõud vananeb. Kuigi noorte põllumajandustootjate arvu suurendamine on põllumajanduse kestliku tuleviku seisukohast väga tähtis, on noortel põllumajandustootjatel uue majandustegevusega alustamine ja selle arendamine põllumajandussektoris rahaliselt keeruline. Et neil oleks lihtsam tegevust alustada, tuleks uute liidu standardite täitmiseks vajalike investeeringute rahastamiskõlblikkuse perioodi noorte põllumajandustootjate puhul pikendada.

(30) Liidu toidusüsteemi konkurentsivõime ja kestlikkuse tugevdamiseks on vaja märkimisväärseid investeeringuid ja ettevõtete arendamist. Eelkõige tuleks soodustada selliste väikeste põllumajandusettevõtete arendamist, kus esineb spetsiifilisi probleeme ja mis on eeldatavalt majanduslikult elujõulised. Samas on halduskoormuse vähendamiseks vaja lihtsustada väikestele põllumajandusettevõtetele antava toetusega seotud menetlust. Nende vajaduste rahuldamiseks on asjakohane muuta määruse (EL) 2021/2115 artiklit 75, et lisada väikeste põllumajandusettevõtete arendamine sekkumiste hulka, mida liikmesriigid saavad toetada, ning näha sellise sekkumise jaoks ette 75 000 euro suurune kindlasummaline toetus. Järjepidevuse huvides peaksid liikmesriigid kõnealuse määruse artikli 73 lõike 4 punkti b kohaste investeeringute puhul ja kõnealuse määruse artikli 75 kohase ettevõtluse arendamise eesmärgil määratlema väikesed põllumajandusettevõtted ühtemoodi.

(31) Riskijuhtimismeetmed on põllumajandustootjate vastupanuvõime suurendamisel väga kasulikud ja seetõttu tuleks neid rohkem rakendada. Kogemused on siiski näidanud, et kehtivad reeglid on liiga jäigad, et seda sekkumisviisi täielikult ära kasutada. Eelkõige näib, et praegune kahjude arvutamise valem ei ole kohandatud teatavate toetusesaajate konkreetse olukorraga, näiteks noored põllumajandustootjad, püsikultuuridega maa-alad või muud põhjendatud juhud, mille puhul ei ole kahjude arvutamise valem asjakohane. Selleks et suurendada määruse (EL) 2021/2115 artikli 76 kohaste riskijuhtimisvahendite kasutuselevõttu ja kasutamist, peaks liikmesriikidel olema suurem paindlikkus kahjude arvutamisel selliste toetusesaajate või põllukultuuride puhul, võimaldamaks neil võtta arvesse nende konkreetset olukorda.

(32) Tõhusa abi tagamiseks põllumajandustootjatele, kelle toodangut on kahjustanud loodusõnnetused, ebasoodsad ilmastikutingimused või muud katastroofid, nagu loomataudi puhangud ja karantiinsete taimekahjustajate puhangud, peaks liikmesriikidel olema võimalik pakkuda kriisitoetusi maaelu arengu edendamise sekkumiste kaudu. Selliste toetusviiside puhul peaks liikmesriikidel olema piisavalt paindlikkust sekkumiste kavandamisel. Hüvitatava toodangu kao arvutamisel peaks liikmesriikidel olema võimalik kasutada indekseid ja võtta arvesse hiljutisi hinnamuutusi, et arvutused kajastaksid tegelikku turuväärtust. Selleks et tagada liidu rahaliste vahendite usaldusväärne finantsjuhtimine, peaksid liikmesriigid tagama, et kogu hüvitis, mida põllumajandustootja saab koos muude liidu või riiklike toetustega (sealhulgas täiendav riiklik rahastamine), ning rahastamisega erakindlustusest või muudest riskijuhtimiskavadest, ei too kaasa ülemäärast hüvitamist ega topeltrahastamist.

(33) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 79 lõikes 1 on sätestatud reeglid, mille alusel korraldusasutused kehtestavad valikukriteeriumid teatavate sekkumisviiside puhul. Loetelu sekkumisviisidest, mille puhul liikmesriigid peavad kasutama valikukriteeriume, tuleks muuta, et võtta arvesse kõnealuse määruse artiklis 75 osutatud sekkumisviiside muudatusi.

(34) Määruse (EL) 2021/2015 artiklis 80 on sätestatud ÜPP rahastamisvahendeid käsitlevad normid ja põhimõtted. Kõnealuse määruse artikli 80 lõikega 2 tagatakse rahastamisvahendite osas kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/1060 ([9]). Selleks et veelgi tugevdada ÜPP rahastamisvahendite ja muude määrusega (EL) 2021/1060 reguleeritud rahastamisvahendite rakendamise ja kontrolli koostoimet, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artiklit 80, tagamaks, et rahastamisvahendite kontrolljäljega seotud nõuded on määruses (EL) 2021/2115 ja määruses (EL) 2021/1060 samad.

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ELT L 231, 30.6.2021, lk 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

(35) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 80 lõikes 3 on sätestatud maksimaalne kohaldatav toetuse kogusumma brutoekvivalent Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste rahastamise korral. Et tagada kooskõla riigiabi andmise üldise korra uute muudatustega vastavalt komisjoni määruse (EL) 2023/2831 ([10]) artikli 3 lõikele 2, tuleb ülemmäära vastavalt suurendada. Lisaks tuleks võrdlusperioodi puhul muuta „eelarveaastad“ „aastateks“, et viia see kooskõlla määruse (EL) 2023/2831 artikli 3 lõikega 2. Seoses käibekapitali jaoks antava abiga tegevuste puhul, mis jäävad väljapoole ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisala, tuleks jätkuvalt kohaldada üldisi riigiabi norme.

(36) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 80 lõikes 5 on kindlaks määratud kulude rahastamiskõlblikkus, kui toetust antakse rahastamisvahendite kaudu. Selleks et tagada selgus ja võrdne kohtlemine kõigi määrusega (EL) 2021/1060 reguleeritud rahastamisvahendite puhul, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artikli 80 lõiget 5, et sätestada rahastamiskõlblikkuse reeglid seoses käibemaksuga.

(37) Määruse (EL) 2021/2115 artiklis 81 on sätestatud reeglid ja tingimused, mille alusel saavad liikmesriigid EAFRD eraldised paigutada ümber Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/523 ([11]) loodud programmi „InvestEU“. Selleks et tagada määruse (EL) 2021/523 artikli 10a lõike 4 kohaste uute võimaluste parim võimalik kasutamine, tuleks muuta määruse (EL) 2021/2115 artiklit 81.

(38) Määruse (EL) 2021/2115 artiklis 83 on sätestatud lihtsustatud kuluarvestuse arvutamise ja kohaldamise reeglid. Investeeringute ja muude maaelu arengu edendamise sekkumiste rakendamise lihtsustamiseks ja hoogustamiseks ning lihtsustatud kuluarvestuse kasutamise suurendamiseks peaks olema võimalik kasutada määrusega (EL) 2021/1060 kehtestatud arvutusmeetodeid, ilma et oleks vaja esitada täiendavaid põhjendusi.

(39) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 86 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud reeglid ÜPP strateegiakavade muutmisest tulenevate kulude rahastamiskõlblikkuse kohta vastavalt EAGFi ja EAFRD osaluse puhul. Et lihtsustada kulude rahastamiskõlblikkuse reegleid, parandada EAGFi ja EAFRD vahelist koostoimet ning suurendada liikmesriikide paindlikkust ÜPP strateegiakavadesse tehtavate EAGFiga seotud muudatuste jõustumise kuupäeva kindlaksmääramisel, on asjakohane lubada selliste kulude rahastamiskõlblikkust, mis tulenevad ÜPP strateegiakava heakskiidetud strateegilisest muudatusest EAGFi osaluses alates muudatuse jõustumise kuupäevast, mille asjaomane liikmesriik on kehtestanud kooskõlas kõnealuse määruse artikli 119 lõikega 8, kuid mitte varem kui alates komisjonile muutmistaotluse esitamise kuupäevast. ÜPP strateegiakavade muude EAGFiga seotud muudatuste puhul peaksid kulud olema EAGFi toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil komisjonile teatatakse muudatusest, nagu on sätestatud käesoleva määrusega muudetud määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikes 9.

(40) Et tagada piisav rahastus uuele sekkumisviisile, mis on ette nähtud loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel makstava kriisitoetusena, peaks liikmesriikidel olema võimalik reserveerida kõnealuse sekkumisviisi jaoks teatav osa EAFRD vahenditest. Kuid selleks, et tagada piisavate rahaliste vahendite olemasolu muude ÜPP prioriteetide elluviimiseks, peaks kõnealune osa piirduma igale liikmesriigile kättesaadava maksimaalse aastase summaga, mis vastab 3 %-le otsetoetuste ja EAFRD rahastuse kogusummast aastas.

(41) Võttes arvesse nende eripära, tuleks uus sekkumisviis, mis on ette nähtud loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstava kriisitoetusena, vabastada kohustusest panustada määruse (EL) 2021/2115 I lisas loetletud tulemusnäitajatesse.

(42) On asjakohane lubada äärepoolseimate piirkondadega liikmesriikidel kanda osa äärepoolseimatele piirkondadele maaelu arenguks eelnevalt eraldatud vahenditest üle kõrvalisele asukohale ja saarelisele asendile vastavate valikmeetmete programmide (edaspidi „POSEI programmid“) kaudu rahastatavate meetmete kasuks. Selline paindlikkus peaks suurendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 228/2013 ([12]) POSEI programmidele ette nähtud maksimaalseid rahaeraldisi summa ulatuses, mis kantakse maaelu arengu rahastamispaketist üle kõnealustesse programmidesse.

([10]) Komisjoni 13. detsembri 2023. aasta määrus (EL) 2023/2831, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj).

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrus (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 (ELT L 107, 26.3.2021, lk 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 228/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed liidu äärepoolseimate piirkondade jaoks ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 247/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/228/oj).

(43) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikes 4 on sätestatud, et komisjon kiidab heaks liikmesriikide esitatud ÜPP strateegiakavade muutmise taotlused. Kõnealuse määruse artikli 119 lõike 9 kohaselt võivad liikmesriigid teha ja kohaldada oma ÜPP strateegiakava elementides seoses kõnealuse määruse III jaotise IV peatüki kohase sekkumisega muudatusi. Need muudatused sisalduvad järgmises ÜPP strateegiakavade muutmise taotluses, mille komisjon peab heaks kiitma. Kogemused on näidanud, et isegi kui muudatused ei muuda ÜPP strateegiakavade strateegilist suunitlust, sisaldavad muudatused sageli mitmeid tehnilisi elemente, mis muudavad need liikmesriikidele keeruliseks ja koormavaks, põhjustades heakskiitmismenetlustes viivitusi. See takistab ÜPP strateegiakavade õigeaegset ja tulemuslikku kohandamist muutuva majandusolukorraga ning põllumajandustootjate ja teiste toetusesaajate vajaduste arvestamist liikmesriikides ning mõjutab negatiivselt nende ÜPP strateegiakavade rakendamist. Et muutmismenetlusi lihtsustada ja tõhustada, eelkõige ÜPP strateegiakavade selliste elementide puhul, mis ei ole strateegilist laadi, tuleks komisjoni heakskiitu nõuda üksnes ÜPP strateegiakavade strateegiliste muudatuste puhul. Selleks tuleks määruses (EL) 2021/2115 määratleda ÜPP strateegiakavade oluliste elementide muudatustena käsitatavad strateegilised muudatused, mis mõjutavad märkimisväärselt nende kavade strateegiat ja sekkumisloogikat, sealhulgas rahaeraldiste ülekandmine EAFRD ja EAGFi vahel, maksimaalsed ja minimaalsed rahaeraldised ning sihtväärtuste kavade ja finantskavade muudatused. Liikmesriikidel peaks olema võimalik teha ja kohaldada kõiki muid muudatusi oma ÜPP strateegiakavas, kui nad on neist komisjonile teatanud. Komisjonil ei ole vaja selliseid muudatusi heaks kiita.

(44) Et tagada ÜPP strateegiakavade kooskõla ÜPP õigusraamistikuga, peaks komisjonil olema õigus esitada teatatud muudatuste suhtes vastuväiteid, kui ta leiab, et need muudatused ei ole kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 või määrusega (EL) 2021/2116 või nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega. Et tagada põllumajandustootjatele ja teistele toetusesaajatele õiguskindlus, peaksid liikmesriigid, kui nad on saanud komisjoni vastuväite teatatud muudatuse kohta, kõnealust muudatust mitte kohaldama ja eemaldama sellise muudatuse komisjonile esitatud muudetud ÜPP strateegiakavast. Selliste muudatustega seotud kulud ei tohiks samuti olla rahastamiskõlblikud EAGF või EAFRD toetuse saamiseks. Kogemused näitavad, et liikmesriikide poolt ÜPP strateegiakavadesse esitatavad muudatused võivad olla keerukad ja arvukad. Seepärast peaks komisjonile jääma mõistlik ajaperiood teatatud muudatuste hindamiseks ja vajaduse korral neile vastuväidete esitamiseks. Liikmesriikidel peaks olema võimalik esitada muudatused, mille kohta komisjon esitas vastuväiteid, heakskiitmiseks käesoleva määrusega muudetud määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikes 2 osutatud strateegilise muutmise taotluse osana. See peaks tagama, et need muudatused jõustuvad õiguslikult üksnes juhul, kui need on kooskõlas määrusega (EL) 2021/2115 ja määrusega (EL) 2021/2116 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega.

(45) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõike 8 kolmandas lõigus on sätestatud, et liikmesriigid määravad kindlaks EAGFiga seotud ÜPP strateegiakavade muudatuste jõustumise kuupäeva. Kõnealune kuupäev peaks olema hilisem kui komisjoni poolt muutmise taotlusele heakskiidu andmise kuupäev. Selleks et suurendada liikmesriikide paindlikkust ÜPP strateegiakavade EAGFiga seotud strateegiliste muudatuste jõustumise kuupäevade kehtestamisel ning suurendada koostoimet ÜPP strateegiakavade EAGFiga seotud strateegiliste muudatuste ja EAFRDga seotud muudatuste suhtes kohaldatavate reeglite vahel, peaks liikmesriikidel olema võimalik kehtestada ÜPP strateegiakavade strateegiliste muudatuste jõustumise kuupäev selliselt, et see jääks komisjonile käesoleva määrusega muudetud määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikes 2 osutatud strateegilise muudatuse taotluse esitamise kuupäeva ja komisjoni poolt taotluse heakskiitmise kuupäeva vahele.

(46) Määruse (EL) 2021/2115 artikliga 120 tagatakse, et ÜPP strateegiakavasid ajakohastatakse, et võtta arvesse muudatusi, mis on tehtud kõnealuse määruse XIII lisas loetletud keskkonna- ja kliimaalastesse seadusandlikesse aktidesse, mille eesmärkide saavutamisele ÜPP strateegiakavad peaksid kaasa aitama ja millega need peaksid olema kooskõlas. Selleks peavad liikmesriigid hindama, kas nende ÜPP strateegiakava tuleks muuta, ja esitama vajaduse korral muutmistaotluse, kui mõnda õigusakti muudetakse. Et vältida tarbetuid haldusmenetlusi ÜPP strateegiakavade rakendamise hilises etapis, tuleks määruse (EL) 2021/2115 artikkel 120 välja jätta.

(47) Määruse (EL) 2021/2115 artiklit 122 tuleks muuta, et kajastada kõnealuse määruse artikli 119 muudatusi, mis on tehtud käesoleva määrusega.

(48) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 124 lõiget 4 tuleks muuta, et seirekomisjon saaks esitada oma arvamuse kõigi EAGFiga seotud muudatuste jõustumise kuupäeva kohta, tagamaks, et põllumajandustootjatel ja toetusesaajatel on piisavalt aega kavandatud muudatusi arvesse võtta.

(49) Määruse (EL) 2021/2115 artiklis 134 on sätestatud iga-aastaste tulemusaruannete sisu ja menetlust käsitlevad nõuded, mis on määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 osutatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise aluseks. Pidades silmas käesoleva määrusega iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse kaotamist määrusest (EL) 2021/2116, tuleks neid nõudeid muuta. Sellise muudatusega tuleks hõlmata üksnes selle menetluse jaoks nõutava teabe väljajätmine, näiteks teave tegelike ühikusummade kohta ja põhjendused, mille peavad esitama liikmesriigid, kui tegelikud ühikusummad ületavad ÜPP strateegiakavades sätestatud vastavaid kavandatud ühikusummasid.

(50) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 134 lõiget 7 on vaja selgitada, et tugevdada seost iga-aastase tulemusaruande ja kõnealuse määruse artiklis 135 osutatud iga kahe aasta tagant toimuva tulemuslikkuse hindamise vahel seoses sellega, et iga-aastasesse tulemusaruandesse tuleb iga kahe aasta tagant toimuva tulemuslikkuse hindamise jaoks lisada vahe-eesmärkidest mahajäämuse põhjendused.

(51) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 134 lõike 13 kohaselt võib komisjon esitada tähelepanekuid vastuvõetavate iga-aastaste tulemusaruannete kohta ühe kuu jooksul pärast nende esitamist. Kogemused on näidanud, et kõnealuse määruse artikli 134 lõike 3 kohast iga-aastase tulemusaruande vastuvõetavuse hindamist ja esitatud iga-aastase tulemusaruande põhjalikku hindamist ei saa teha paralleelselt. Seepärast on vaja kõnealuse määruse artikli 134 lõikes 13 osutatud kuupäev, millest alates arvestatakse tähelepanekute esitamise tähtaega, muuta kuupäevaks, mil iga-aastane tulemusaruanne muutub vastuvõetavaks vastavalt kõnealuse määruse artikli 134 lõikele 3.

(52) Määruse (EL) 2021/2115 artikli 159 kohaselt peab komisjon vaatama 31. detsembriks 2025 läbi kõnealuse määruse XIII lisas esitatud seadusandlike aktide loetelu ja tegema vajaduse korral seadusandlikud ettepanekud, et lisada sellesse loetellu täiendavaid seadusandlikke akte. Pidades silmas kõnealuse määruse artikli 120 väljajätmist, tuleks kõnealuse määruse artikkel 159 käesoleva määrusega samuti välja jätta, et tagada ÜPP strateegiakavade sidusus ja stabiilsus ning et ametiasutused, põllumajandustootjad ja muud toetusesaajad saaksid ÜPP strateegiakavasid jätkuvalt rakendada.

(53) Määruse (EL) 2021/2115 I lisas on sätestatud kõnealuse määruse artikli 7 kohased mõju-, tulemus- ja väljundnäitajad. Kõnealuse määruse I lisas esitatud tabel „Iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine – VÄLJUND. Sekkumisviisid ja nende väljundnäitajad“ tuleks asendada, et lisada väljundnäitajad, mis on seotud uue sekkumisviisi ja muudetud sekkumisviisidega, ning võtta arvesse määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 sätestatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmist käesoleva määrusega.

(54) Määruse (EL) 2021/2115 II lisas on loetletud WTO põllumajanduslepingu 2. lisa asjakohased punktid kõnealuse määruse iga sekkumisliigi kohta. Uus sekkumisviis, mis on ette nähtud loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstava kriisitoetusena, tuleks seega lisada kõnealusesse II lisasse.

(55) Määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 1. standardi eesmärk on püsirohumaa säilitamine süsinikuvaru säilitamiseks, võttes aluseks püsirohumaa ja põllumajandusmaa suhtarvu riiklikul, piirkondlikul, allpiirkondlikul, põllumajanduslike majapidamiste rühma ja põllumajandusliku majapidamise tasandil 2018. võrdlusaastaga võrreldes, kusjuures suurim vähenemine võrdlusaastaga võrreldes on 5 %. Põllumajandusettevõtetes, eeskätt loomakasvatussektoris, võivad programmitöö perioodil 2023–2027 toimuda struktuurimuutused, millega võivad kaasneda kiired muutused maakasutuses põllumajandusettevõtte tasandil, eelkõige selleks, et leevendada kliimamuutuste mõju sööda ja kuivsööda kättesaadavusele. Selline struktuurimuutus võib olemasolevates andmetes siiski kajastuda alles viivitusega. Sellised struktuurimuutused võivad põllumajandusettevõtetes põhjustada püsirohumaade aastase suhtarvu kõikumisi võrreldes võrdlusaastaga 2018. Neid kõikumisi silmas pidades ja selleks, et hõlbustada HPK 1. standardi rakendamist, tuleks püsirohumaa suhtarvu vähendamise maksimaalset protsendimäära võrreldes võrdlusaastaga 2018 suurendada 10 %-ni, et liikmesriigid saaksid võtta arvesse suundumisi programmitöö perioodil 2023–2027 ja põllumajandusettevõtete vajadusi, eelkõige loomakasvatussektoris.

(56) Määruse (EL) 2021/2115 III lisas loetletud HPK 4. standardi eesmärk on jõgede kaitse reostuse ja äravoolu eest vooluveekogude äärde puhverribade rajamisega. Kogemused on näidanud, et liikmesriikidel peaks olema võimalik viia kõnealuses HPK standardis kasutatud mõiste „vooluveekogu“ määratlus kooskõlla vooluveekogu määratlusega liikmesriikide õigusaktides, sealhulgas liidu õigust rakendavates riigisisestes õigusaktides, mis on osa kõnealuse määruse III lisas loetletud kohustuslikest majandamisnõuetest. Liikmesriikide poolt HPK 4. standardi kohaldamisel kasutatav vooluveekogu määratlus peaks siiski olema kooskõlas kõnealuse HPK standardi peamise eesmärgiga, eelkõige selleks, et vähendada ohtu, et HPK standardi kohaldamisalast jäetakse välja väiksemad vooluveekogud, mis võivad kanda reostust allavoolu.

(57) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 21 lõiget 1, kus on sätestatud igakuiseid makseid käsitlevad reeglid, ja artikli 32 lõiget 8, kus on sätestatud vahemakseid käsitlevad reeglid, tuleks muuta, et võtta arvesse kõnealuse määruse artiklis 54 sätestatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmist käesoleva määrusega. Lisaks tuleks muuta määruse (EL) 2021/2116 artikli 21 lõiget 2, tagamaks, et pärast käesoleva määrusega määruse (EL) 2021/2115 artikli 86 lõikesse 2 ja artikli 119 lõikesse 8 tehtud muudatusi deklareeritakse komisjonile kulud, mis muutuvad EAGFi toetuse saamiseks rahastamiskõlblikeks alates muudatuse jõustumise kuupäevast, mis eelneb muudatuse heakskiitmisele komisjoni poolt, kuid on pärast kuupäeva, mil muutmistaotlus komisjonile esitati, alles pärast seda, kui komisjon on muudatuse kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikega 10 heaks kiitnud. Selleks peaks olema võimalik deklareerida kulusid, mida ei saa asjaomasel kuul deklareerida, kuna muudatus ei ole veel heaks kiidetud, sama eelarveaasta järgnevatel kuudel või hiljemalt kõnealuse eelarveaasta raamatupidamise aastaaruandes, mis saadetakse komisjonile kõnealusele eelarveaastale järgneva aasta 15. veebruariks. Muudatuse jõustumise kuupäeva kindlaksmääramisel ja tagamaks, et kõik muudatusest tulenevad kulud seoses toetusesaajatele juba tehtud maksetega on veel võimalik deklareerida asjaomase eelarveaasta jooksul, peaksid liikmesriigid võtma arvesse määruse (EL) 2021/2115 artiklis 119 sätestatud heakskiitmismenetluse tähtaegu.

(58) Määruse (EL) 2021/2116 artiklit 40 maksete peatamise kohta seoses iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmisega, tuleb muuta, et võtta arvesse kõnealuse määruse artiklis 54 sätestatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmist käesoleva määrusega.

(59) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 44 lõikes 2 on sätestatud, et liikmesriigid võivad teha ettemakseid kuni 50 % ulatuses otsetoetuste vormis sekkumiste puhul ning määruse (EL) nr 228/2013 IV peatükis ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 229/2013 ([13]) IV peatükis osutatud meetmete puhul ning ettemakseid kuni 75 % ulatuses määruse (EL) 2021/2115 kohaste pindala- ja loomapõhiste maaelu arengu sekkumiste puhul. Määruse (EL) 2021/2116 artikli 44 lõike 6 kohaselt võtab komisjon asjakohasel juhul liikmesriigi taotlusel eriolukorras vastu rakendusaktid, millega tehakse erand kõnealuse määruse artikli 44 lõikest 2, kuid üksnes sellises ulatuses ja sellise aja jooksul, mis on hädavajalik. Liikmesriigid on taotlenud käesoleva programmitöö perioodi iga aasta, st 2023, 2024 ja 2025 jaoks erandeid määruse (EL) 2021/2116 artikli 44 lõikest 2, et võimaldada suuremat ettemaksete määra. Nende erandite põhjused on olnud mitmesugused, sealhulgas sõjaline konflikt Euroopas ja Lähis-Idas, ebasoodsad ilmastikutingimused ja erakorralised ilmastikunähtused ning põllumajandustootjate sisendihindade ja inflatsiooni ettenägematu tõus koos põllumajandustoorme suhteliselt madalate hindadega. Kuna täiendav surve 2026. või 2027. aastal tõenäoliselt ei kao, on lihtsustamise huvides asjakohane muuta määruses (EL) 2021/2116 sätestatud ettemaksete maksimummäärasid jäädavalt, et võimaldada kehtiva programmitöö perioodi järelejäänud osa jooksul kõrgema määra maksmist.

(60) Määruse (EL) 2021/2116 artiklis 53 on sätestatud, et komisjon võtab kõnealuse määruse artikli 9 lõike 3 esimese lõigu punktides a ja d osutatud teabe alusel rakendusaktidega vastu otsuse akrediteeritud makseasutuste raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta seoses kõnealuse määruse artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud kuludega. Määruse (EL) 2021/2116 artiklit 53 tuleks muuta, et võtta arvesse määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 sätestatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmist käesoleva määrusega.

(61) Määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 on sätestatud, et kui kõnealuse määruse artikli 5 lõikes 2 ja artiklis 6 osutatud kuludele, mis vastavad määruse (EL) 2021/2115 III jaotises osutatud sekkumisele, ei ole määruse (EL) 2021/2116 artikli 9 lõikes 3 ja artiklis 10 ning määruse (EL) 2021/2115 artiklis 134 osutatud iga-aastases tulemusaruandes esitatud vastavat väljundit, peab komisjon enne asjaomasele eelarveaastale järgneva aasta 15. oktoobrit vastu võtma rakendusaktid, milles määratakse kindlaks summad, mille võrra liidu rahastamist vähendatakse. Iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise rakendamise esimesel aastal ning selle teise aasta ettevalmistamise käigus saadud kogemused näitavad, et kohustus ette valmistada ja esitada iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise jaoks vajalikku teavet ning kontrollimise ja heakskiitmise menetlus tekitab liikmesriikidele ebaproportsionaalset halduskoormust. Liikmesriikide halduskoormuse leevendamiseks tuleks määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 sätestatud iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine kaotada. Kõnealuse määruse artikli 37 lõike 1 punkti b alapunktis i sätestatud nõue, et makseasutuste kantud kulud peavad vastama vastavale väljundile, on hõlmatud kõnealuse määruse artiklis 55 osutatud vastavuse kontrolliga.

([13]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. märtsi 2013. aasta määrus (EL) nr 229/2013, millega kehtestatakse põllumajanduse erimeetmed Egeuse mere väikesaarte jaoks ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1405/2006 (ELT L 78, 20.3.2013, lk 41, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/229/oj).

(62) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 37 lõike 1 punkti b alapunkti ii kohast nõuet, et kulud on kantud kooskõlas kohaldatavate juhtimissüsteemidega, kontrollivad makseasutused ja igal aastal sertifitseerimisasutused ning komisjon, vaadates järeldustel põhinevate järelmeetmete osana läbi sertifitseerimisasutuse arvamused ja aruanded, ja samuti kõnealuse määruse artiklis 55 osutatud vastavuse kontrolli käigus. Need menetlused annavad vajaliku kindluse, et tegelikud väljundid saavutatakse kooskõlas liidu õigusega. Koos määruse (EL) 2021/2115 artiklis 135 osutatud iga kahe aasta tagant toimuva tulemuslikkuse hindamisega tagavad need menetlused ka selle, et liikmesriigid saavutavad kõnealuse määruse artikli 109 lõike 1 punktis a osutatud vahe-eesmärgid ja sihtväärtused, mille liikmesriigid on oma ÜPP strateegiakavades tulemussüsteemide osana kehtestanud. Seepärast tuleks määruse (EL) 2021/2116 artikkel 54 välja jätta.

(63) Õigusnormide rikkumise ja finantskorrektsioonide kontekstis tuleb saavutada ÜPP rahastamisvahendite ja muude eelarve jagatud täitmise raames võetavate poliitikameetmete rahastamisvahendite täiendav kooskõla, kui rahastamisvahendeid rakendavad asutused tõendavad, et teatavad tingimused on kumulatiivselt täidetud. Seepärast tuleb määruse (EL) 2021/2116 artiklit 57 muuta, et tagada kooskõla määruse (EL) 2021/1060 artikli 103 lõikega 6.

(64) Põllumajandustootjad on korduvalt kurtnud surve üle, mis tuleneb vajadusest läbida mitu kontrolli aastas. Liikmesriikidel on juba võimalus koondada mitu kontrolli üheks kontrollkäiguks. Selleks et vähendada kohapealsete kontrollkäikude arvu põllumajandusettevõtte kohta ja seeläbi leevendada toetusesaajate halduskoormust, ei tohiks liikmesriigid võimaluse korral valida toetusesaajat, kes on selleks aastaks juba välja valitud kohapealse kontrolli jaoks, välja arvatud juhul, kui asjaolud nõuavad järgnevat kontrolli, et tagada liidu finantshuvide kaitse. Lisaks ei tohiks selline vähendamine mõjutada kontrollide taset. Seetõttu tuleks määruse (EL) 2021/2116 artikli 60 lõiget 1 vastavalt muuta.

(65) Määruse (EL) 2021/2116 artikli 67 lõiget 1 tuleks muuta, et jätta välja viide kõnealuse määruse artiklis 54 osutatud iga-aastasele tulemuslikkuse kontrollimisele ja heakskiitmisele.

(66) Saadud kogemused näitavad, et maatükkide identifitseerimise süsteemi (LPIS), georuumilise taotluse süsteemi (GSA) ja pinnaseiresüsteemi (AMS) kvaliteedi hindamised tuleks ühendada. Kuna need süsteemid on omavahel lahutamatult seotud, on keeruline hinnata ühe süsteemi kvaliteeti, arvestamata selle mõju teistele. Lisaks väheneks kõnealuste süsteemide kvaliteedihindamiste ühendamisel liikmesriikide ametiasutuste töökoormus seoses kontrollimenetluste ja aruandluskohustustega. Peale selle oleks liikmesriikidele eeliseks võimalus teha vajaduse korral ettepanek võtta üksainus parandusmeede, mis hõlmaks kolme kõnealust süsteemi, suurendades seeläbi nende tõhusust. Selleks tuleks määrusesse (EL) 2021/2116 lisada uus artikkel ja asjaomaseid viiteid tuleks vastavalt muuta.

(67) Rakendamise esimeste aastate põhjal näib olevat üleliigne teha kohapealseid kontrolle sekkumiste puhul, mida jälgitakse Copernicuse Sentineli satelliidiandmetega või muude vähemalt samaväärsete andmetega, kuna see tekitab liikmesriikidele ja põllumajandustootjatele põhjendamatut koormust. Seepärast ei peaks liikmesriigid olema kohustatud tegema selliste toetuskõlblikkuse tingimuste puhul kohapealseid kontrolle, sealhulgas tehnoloogia abil tehtavaid kaugkontrolle. Seetõttu tuleks määruse (EL) 2021/2116 artiklit 72 vastavalt muuta.

(68) Tingimuslikkuse kontrollisüsteemi kohaldamisel, sealhulgas vastavusmenetluste kaudu saadud kogemused on näidanud, et teatavad tingimused on tarbetult jäigad, tekitavad liikmesriikidele põhjendamatut koormust ega suurenda tingimata liidu vahendite kaitset. Selleks et ühtlustada kontrollisüsteemi ja vähendada halduskoormust, säilitades samas süsteemi tulemuslikkuse tingimuslikkuse nõuete täitmise kontrollimisel, tuleks liikmesriikidele võimaldada suuremat paindlikkust oma kontrollisüsteemide kavandamisel. Selleks tuleks jätta välja kontrollisüsteemi iga-aastase läbivaatamise nõue ning riskianalüüsis arvesse võetavad tegurid tuleks jätta liikmesriikide otsustada.

(69) Määrusega (EL) 2024/1468 muudeti määruse (EL) 2021/2116 artikleid 83 ja 84, et vähendada väikepõllumajandustootjate ja riiklike haldusasutuste koormust seoses tingimuslikkuse kontrolli ja karistustega. Täpsemalt vabastatakse sellega põllumajandustootjad, kelle põllumajandusliku majapidamise maksimumsuurus ei ületa kümmet hektarit põllumajandusmaad, mis on deklareeritud määruse (EL) 2021/2116 artikli 69 lõike 1 kohaselt, tingimuslikkuse nõuetele mittevastavuse korral tingimuslikkuse kontrollist ja halduskaristuste kohaldamisest. Kuid määruse (EL) 2021/2116 artikli 69 lõikes 1 osutatud georuumiline taotlus hõlmab ka muid maa-alasid kui põllumajandusmaa ning põllumajandusmaa arvutamisel esineb tehnilisi piiranguid, kuna mõningad elemendid ja maastikuelemendid võivad jääda mõõtmistest välja või nende suurus võib aja jooksul varieeruda. Seepärast peaksid erandid põhinema toetuskõlblikul pindalal ja tingimuslikkusega seotud toetusel.

(70) Lisaks võivad jääda tingimuslikkuse kontrollist ja karistustest vabastamata muud väikesed toetusesaajad kui põllumajandustootjad, näiteks maahaldurid. Määruses (EL) 2021/2116 sätestatud tingimuslikkuse nõuete kontrolliga seotud halduskoormus ja karistuste kohaldamine võib aga ka sellistele toetusesaajatele olla ebaproportsionaalselt suur. Kuna nende toetusesaajate majandatav maa on piiratud ja väikeste toetusesaajate karistused on üldiselt väikesed, võib karistuste kohaldamine samuti põhjustada ebaproportsionaalset koormust liikmesriikide haldusasutustele. Seetõttu tuleks ka muud väikesed toetusesaajad kui põllumajandustootjad vabastada tingimuslikkuse kontrollist ja tingimuslikkuse nõuetega seotud halduskaristuste kohaldamisest. Siiski on oluline, et ÜPP aitaks tingimuslikkuse nõuete kaudu jätkuvalt kaasa määruse (EL) 2021/2115 artikli 6 lõike 1 punktides d, e ja f sätestatud keskkonnaeesmärkide saavutamisele ning tagaks nende nõuete stabiilsuse ühise lähtealusena liikmesriikide ja toetusesaajate jaoks. Seepärast tuleks tingimuslikkuse nõudeid jätkuvalt kohaldada kõigi määruse (EL) 2021/2116 artikli 83 lõikes 1 loetletud toetusesaajate suhtes.

(71) Määruses (EL) 2021/2116 sätestatud HPK 7. standardi nõuete kontrollimisega seotud halduskoormus võib väiksemate põllumajandustootjate ja riiklike haldusasutuste jaoks olla ebaproportsionaalselt suur. Seepärast tuleks seoses HPK 7. standardiga vähendada määruses (EL) 2021/2116 sätestatud kontrollidega seotud koormust väiksematele põllumajandustootjatele ja riiklikele haldusasutustele. Põllumajandustootjad, kelle põllumajandusliku majapidamise maksimaalne suurus ei ületa 30 hektarit deklareeritud põllumajandusmaad, tuleks HPK 7. standardi nõuete kontrollist vabastada.

(72) Kuna HPK 7. standardi nõuetele vastav põllumajandusmaa, mida haldavad väiksemad põllumajandustootjad, on piiratud ja karistuste kohaldamine võib põhjustada liikmesriikide haldusasutustele ebaproportsionaalset koormust, peaksid HPK 7. standardiga seotud tingimuslikkuse kontrollist vabastatud väiksemad põllumajandustootjad olema vabastatud ka halduskaristuste kohaldamisest HPK 7. standardi nõuetele mittevastavuse korral.

(73) Määruse (EL) 2021/2116 artikleid 102 ja 103, milles on sätestatud normid seoses delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volituste rakendamise ja rakendusaktide suhtes kohaldatava komiteemenetlusega, tuleks muuta, et võtta arvesse käesoleva määrusega määruse (EL) 2021/2116 muudesse sätetesse tehtud muudatusi, eelkõige selle artikli 54 väljajätmist.

(74) Selleks et tagada määruse (EL) 2021/2116 eri sätete sidusus, tuleks kõnealust määrust muuta, et jätta välja viited iga-aastasele tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlusele, eelkõige viited kõnealuse määruse artiklile 54.

(75) Määrusi (EL) 2021/2115 ja (EL) 2021/2116 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(76) Seoses käesoleva määrusega määruse (EL) 2021/2115 artiklisse 119 tehtavate muudatustega tuleks kehtestada üleminekusätted, et tagada, et liikmesriikide poolt enne käesoleva määruse jõustumist komisjonile esitatud ÜPP strateegiakavade muutmise taotlused ja muudatustest teatamised kiidetakse heaks kõnealuste muutmistaotluste või teadete esitamise ajal kehtinud menetluste kohaselt.

(77) Selleks et võtta arvesse määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 sätestatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmist käesoleva määrusega, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et komisjoni delegeeritud määrust (EL) 2022/127 ([14]) vastavalt muuta. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes ([15]) sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

([14]) Komisjoni 7. detsembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/127, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/2116 makse- ja muid asutusi, finantsjuhtimist, raamatupidamisarvestuse kontrollimist ja heakskiitmist, tagatisi ja euro kasutamist käsitlevate eeskirjadega (ELT L 20, 31.1.2022, lk 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

([15]) ELT L 123, 12.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

(78) Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, pidades silmas määruse (EL) 2021/2116 artiklis 54 sätestatud iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmist, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et komisjoni rakendusmäärust (EL) 2022/128 ([16]) vastavalt ajakohastada. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011 ([17]).

(79) Selleks et tagada käesoleva määrusega kehtestatud meetmete sujuv rakendamine ning saavutada sidusus ühelt poolt põllumajandusliku eelarveaasta 2025 iga-aastase tulemusaruande koostamises osalevate liikmesriikide ametiasutuste halduskoormuse vähendamise ja teiselt poolt alates põllumajanduslikust eelarveaastast 2025 iga-aastase tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise väljajätmise vahel, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Asjaomaseid sätteid iga-aastase tulemusaruande ja tulemuslikkuse kontrollimise ja heakskiitmise kohta tuleks kohaldada põllumajandusliku eelarveaasta 2025 ja kõigi järgnevate põllumajanduslike eelarveaastate suhtes ning need sätted ei tohiks mõjutada varasemaid põllumajanduslikke eelarveaastaid..

(80) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid käesoleva määruse ja ÜPP muude vahendite vaheliste seoste ja liidu rahastamise mitmeaastase tagamise ja selle tõttu, kuidas käesolev määrus on lahutamatult seotud liidu peamiste prioriteetide saavutamisega, paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(81) Euroopa Andmekaitseinspektoriga konsulteeriti kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 ([18]) artikli 42 lõikega 1 ning ta esitas arvamuse 10. juulil 2025,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EL) 2021/2115 muudatused

Määrust (EL) 2021/2115 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 4 lõike 3 punkti c esimene lõik asendatakse järgmisega:

„püsirohumaa ja püsikarjamaa (koos „püsirohumaa“)“ – maa, mida kasutatakse rohu või muude rohttaimede kasvatamiseks kas looduslikul viisil (isekülvi teel) või harimise (külvamise) teel ja mis ei ole olnud põllumajandusliku majapidamise külvikorraga hõlmatud viis aastat või kauem, või kui liikmesriigid nii otsustavad, seitse aastat või kauem, ning kui liikmesriigid nii otsustavad, ka maa, mida ei ole viis aastat või kauem või seitse aastat või kauem küntud, haritud ega uuendatud eri liiki rohu või muude rohttaimedega; see võib hõlmata muid liike, nagu karjatamiseks sobivad põõsad või puud, ning kui liikmesriigid nii otsustavad, ka muid liike, nagu söödaallikaks olevad põõsad või puud, tingimusel et rohi ja muud rohttaimed jäävad valdavaks.

Liikmesriigid võivad otsustada, et maa, mis 1. jaanuaril 2026 liigitati põllumaaks, jääb põllumaaks ja seda ei liigitata püsirohumaaks isegi siis, kui esimeses lõigus osutatud ajavahemik on lõppenud ja maad ei ole küntud, haritud ega uuendatud eri liiki rohu või muude rohttaimedega.“

2) Artikli 10 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Eelkõige peavad käesoleva määruse II lisas asjaomase sekkumisega seoses loetletud WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punktide kriteeriumidele vastama baassissetuleku toetus kestlikkuse tagamiseks, täiendav ümberjaotav sissetulekutoetus kestlikkuse tagamiseks, täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele, kliima-, keskkonna- ja loomade heaolu kavad ning loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel

([16]) Komisjoni 21. detsembri 2021. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/128, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/2116 rakenduseeskirjad seoses makse- ja muude asutustega, finantsjuhtimisega, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmisega, kontrollidega, tagatistega ja läbipaistvusega (ELT L 20, 31.1.2022, lk 131, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/128/oj).

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

([18]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

põllumajandustootjatele makstav kriisitoetus. Muu sekkumise puhul on käesoleva määruse II lisas loetletud WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punktid soovituslikud ja nende sekkumiste puhul võib selle asemel järgida WTO põllumajanduslepingu 2. lisa punkti, mida ei ole käesoleva määruse II lisas loetletud, kui seda on ÜPP strateegiakavas täpsustatud ja selgitatud.“

3) Artiklit 11 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kui liikmesriik kavatseb suurendada oma kavandatud väljundeid, millele on osutatud käesoleva artikli lõikes 1 ja mis on sätestatud komisjoni poolt heakskiidetud ÜPP strateegiakavas, teatavad nad komisjonile kavandatud muudetud väljundid vastavalt artikli 119 lõikele 9 enne asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 1. jaanuari.“;

b) lõike 5 kolmas lõik asendatakse järgmisega:

„Iga asjaomane liikmesriik esitab artikli 119 lõike 9 kohase teate koos käesoleva lõike teises lõigus osutatud vähenduskoefitsiendiga asjaomasele taotlusaastale eelneva aasta 31. märtsiks.“

4) Artiklisse 12 lisatakse järgmine lõige:

„1a. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ei kohaldata tingimuslikkuse süsteemi artiklis 28 osutatud toetuste saajate suhtes.“

5) Artiklit 13 muudetakse järgmiselt:

a) lõikesse 1 lisatakse järgmised lõigud:

„Põllumajandustootjad, kes on sertifitseeritud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/848 (*), loetakse vastavaks käesoleva määruse III lisas loetletud HPK 1., 3., 4., 5., 6. ja 7. standardile seoses nende mahepõllumajanduslike tootmisüksustega, mis on määratletud määruse (EL) 2018/848 artikli 3 punktis 10, ja nende üleminekuaja tootmisüksustega, mis on määratletud kõnealuse määruse artikli 3 punktis 11.

Liikmesriigid võivad kontrollidega seotud halduskoormust arvesse võttes otsustada, et käesoleva määruse III lisas loetletud HPK 1., 3., 4., 5., 6. ja 7. standardile vastavaks loetakse üksnes need määruse (EL) 2018/848 kohaselt sertifitseeritud põllumajandustootjad, kelle kogu põllumajanduslik majapidamine koosneb määruse (EL) 2018/848 artikli 3 punktis 10 määratletud mahepõllumajanduslikest tootmisüksustest või kõnealuse määruse artikli 3 punktis 11 määratletud üleminekuaja tootmisüksustest või mõlemast sellisest tootmisüksusest.

Oma standardite kehtestamisel võivad liikmesriigid vajaduse korral kehtestada käesoleva määruse artikli 109 lõike 2 punkti a alapunktis i osutatud elemendid nii, et need oleksid kooskõlas siseriikliku õigusega kehtestatud kohustuslike nõuetega ega läheks neist kaugemale, tingimusel et need olemasolevad riiklikud kohustuslikud nõuded on vastavuses III lisas loetletud HPK standarditega.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj).“;

b) lõige 2a asendatakse järgmisega:

„2a. Lõigete 1 ja 2 kohaselt kehtestatud miinimumstandardite rakendamisel võivad liikmesriigid lubada ajutisi erandeid kõnealustes miinimumstandardites sätestatud nõuetest, kui ilmastikutingimused, taimehaigused või kahjurite levik takistavad põllumajandustootjatel ja teistel toetusesaajatel kõnealuseid nõudeid asjaomasel aastal täita. Selliste ajutiste erandite kohaldamisala piirdub põllumajandustootjate ja muude toetusesaajatega või ilmastikutingimustest, taimehaigustest või kahjurite levikust mõjutatud piirkondadega ning neid kohaldatakse ainult seni, kuni need on rangelt vajalikud.“

6) Artikkel 19 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 19*

Panus riskijuhtimisvahenditesse

Erandina määruse (EL) 2021/2116 artikli 44 lõikest 1 võib liikmesriik otsustada määrata kuni 3 % põllumajandustootjale makstavatest otsetoetustest põllumajandustootja poolt riskijuhtimisvahenditesse antavaks panuseks.

Liikmesriigid, kes otsustavad käesolevat sätet kasutada, kohaldavad seda kõigi põllumajandustootjate suhtes, kes saavad asjaomasel aastal otsetoetusi. Teise võimalusena võivad kõnealused liikmesriigid otsustada kohaldada seda põllumajandustootjate suhtes, kelle jaoks on asjaomasel aastal olemas mõni riskijuhtimisvahend, kui see vastab paremini olemasolevale riskijuhtimisvahendile.“

7) Artikkel 28 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 28*

Väikepõllumajandustootjate toetus

1. Liikmesriigid võivad anda käesolevas jaos ja käesoleva peatüki 3. jaos osutatud otsetoetuste asemel liikmesriigi poolt kindlaks määratud väikepõllumajandustootjatele kindlasummalist toetust või hektaripõhist toetust. Liikmesriigid kavandavad vastava sekkumise ÜPP strateegiakavas põllumajandustootjate jaoks vabatahtlikuna.

2. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriigid ÜPP strateegiakavades otsustada, et kõnealuses lõikes osutatud toetus väikepõllumajandustootjatele ei asenda otsetoetusi, mida makstakse artikli 31 kohaselt kehtestatud ökokavade toetamiseks.

3. Lõike 1 kohane toetus ei ületa 3 000 eurot aastas põllumajandustootja kohta.

4. Liikmesriigid võivad otsustada kehtestada seoses erinevate pindalakünnistega erinevad kindlasummalised või hektaripõhised toetused.“

8) Artiklit 31 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 5 muudetakse järgmiselt:

i) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui liikmesriigi õigusega kehtestatakse nõuded, mis lähevad kaugemale liidu õiguses sätestatud vastavatest kohustuslikest miinimumnõuetest, võidakse esimese lõigu punktis b osutatud kohustuste puhul anda toetust kohustuste täitmise eest, mis aitavad kaasa kõnealuste nõuete täitmisele.“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid otsustada jätta esimese lõigu punktis a sätestatud nõudest välja käesoleva jaotise I peatüki 2. jao alusel kehtestatud HPK 2. ja 9. standardi.“;

b) lõiget 7 muudetakse järgmiselt:

i) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Erandina esimesest lõigust võidakse kooskõlas kõnealuse lõigu punktiga b makstavaid toetusi kohustuste puhul, mis on seotud loomade heaoluga, antimikroobikumiresistentsuse vastase võitlusega, kliimat säästvate põllumajandustavadega ja määruses (EL) 2018/848 sätestatud mahepõllumajandustavadele ja -meetoditele ülemineku või nende säilitamisega, maksta ka iga-aastase loomühikupõhise toetusena.“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust võivad kõnealuse lõigu punkti b kohaselt makstavad toetused asjakohasel juhul olla iga-aastased toetused mesilasperede eest. Nimetatud erandi puhul kohaldatakse artikli 56 punktis b osutatud delegeeritud õigusaktis sätestatud mesilaspere määratlust.“

9) Artikkel 48 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 48*

Planeerimine ja aruandlus rakenduskava tasandil

Artikli 7 lõike 1 punkti a, artiklit 102, artikli 111 punkte g ja h, artikli 112 lõike 3 punkti b ning artiklit 134 kohaldatakse sekkumisviiside suhtes artikli 42 punktides a, d, e ja f osutatud sektorites rakenduskavade tasandil, mitte sekkumistasandil. Nimetatud sekkumisviiside planeerimine ja aruandlus toimub samuti rakenduskavade tasandil.“

10) Artikli 49 esimene lõige asendatakse järgmisega:

„Artikli 42 punktis a osutatud puu- ja köögiviljasektoris püüavad liikmesriigid saavutada üht või mitut artiklis 46 sätestatud eesmärki. Artikli 46 punktides d–i ja k sätestatud eesmärgid hõlmavad nii värskeid kui ka töödeldud tooteid, samal ajal kui kõnealuse artikli muudes punktides sätestatud eesmärgid hõlmavad üksnes värskeid tooteid.“

11) Artikli 52 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Neid piirmäärasid võib suurendada 0,5 protsendipunkti võrra, kui rakenduskava koosneb ühest või mitmest sekkumisest, mis on seotud artikli 46 punktis d, e, f, h, i või j osutatud eesmärkidega, tingimusel et esimeses lõigus sätestatud vastavat protsendimäära ületavat summat kasutatakse üksnes nende sekkumiste rakendamisest tulenevate kulude rahastamiseks. Tootjaorganisatsioonide liidu, muu hulgas riikidevahelise tootjaorganisatsioonide liidu puhul võib kõnealust sekkumist rakendada tootjaorganisatsioonide liit oma liikmete nimel.“

12) Artiklit 69 muudetakse järgmiselt:

a) punkt e asendatakse järgmisega:

„e) noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate tegevuse alustamise, maapiirkondades ettevõtlusega alustamise ja väikeste põllumajandusettevõtete ärilise arendamise toetus;“;

b) lisatakse järgmine punkt:

„i) põllumajandustootjatele loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel makstavad kriisitoetused.“

13) Artiklit 70 muudetakse järgmiselt:

a) lõiget 3 muudetakse järgmiselt:

i) teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kui liikmesriigi õigusega kehtestatakse nõuded, mis lähevad kaugemale liidu õiguses sätestatud vastavatest kohustuslikest miinimumnõuetest, võidakse esimese lõigu punktis b osutatud kohustuste puhul anda toetust kohustuste täitmise eest, mis aitavad kaasa kõnealuste nõuete täitmisele.“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Erandina esimesest lõigust võivad liikmesriigid otsustada jätta esimese lõigu punktis a sätestatud nõudest välja käesoleva jaotise I peatüki 2. jao alusel kehtestatud HPK 2. ja 9. standardi.“;

b) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Kui käesoleva artikli alusel antakse toetust põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustuste jaoks või kohustuste jaoks, mille eesmärk on üle minna määruses (EL) 2018/848 sätestatud mahepõllumajandusliku tootmise tavadele ja meetoditele või neid säilitada, kehtestavad liikmesriigid hektaripõhise toetuse või vajaduse korral toetuse mesilaspere kohta, nagu on määratletud käesoleva määruse artikli 56 punktis b osutatud delegeeritud õigusaktis. Muude kohustuste puhul võivad liikmesriigid kohaldada hektarite asemel muid ühikuid. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad liikmesriigid anda käesoleva artikli kohaselt toetust kindlasummalise maksena.

Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust võidakse toetust, mis on seotud kliimat säästvate põllumajanduse keskkonna- ja kliimakohustustega või määruses (EL) 2018/848 sätestatud mahepõllumajandustavadele ja -meetoditele ülemineku või nende säilitamise kohustustega, maksta ka loomühikupõhisena.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„11. Kui liikmesriik on teinud artikli 4 lõike 3 punkti c teises lõigus osutatud otsuse, tagab ta, et selline otsus ei mõjuta käesoleva artikli alusel võetud kehtivaid mitmeaastaseid kohustusi.“

14) Artikli 72 lõikesse 5 lisatakse järgmine lõik:

„Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust võivad liikmesriigid otsustada lisada arvutusse täiendavad tulud ja saamata jäänud tulu seoses ebasoodsate asjaoludega, mis tulenevad käesoleva jaotise I peatüki 2. jao alusel kehtestatud HPK 2. standardi järgimisest.“

15) Artiklit 73 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 3 esimese lõigu punkti d lisatakse järgmine alapunkt:

„v) suure geneetilise väärtusega tõupuhaste veiste, lammaste või kitsede kasvatamine tõuaretuse jaoks, et parandada karjade kvaliteeti ja tootlikkust või säilitada haruldasi või kohalikke tõuge.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Kui liidu õiguse tulemusel kehtestatakse põllumajandustootjatele uued nõuded, võib toetust anda nende nõuete täitmiseks vajalike investeeringute tegemiseks maksimaalselt 36 kuu jooksul alates kuupäevast, mil need nõuded muutuvad põllumajandusliku majapidamise jaoks kohustuslikuks.

Noortele põllumajandustootjatele, kes alustavad esimest korda tegevust põllumajanduslikus majapidamises selle juhina, võib toetust liidu õiguse nõuete täitmiseks tehtavateks investeeringuteks anda maksimaalselt 36 kuu jooksul alates tegevuse alustamise kuupäevast või kuni artikli 75 lõikes 3 osutatud äriplaanis määratletud meetmed on lõpule viidud.“

16) Artiklit 75 muudetakse järgmiselt:

a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate tegevuse alustamise, maapiirkondades ettevõtlusega alustamise ja väikeste põllumajandusettevõtete ärilise arendamise toetus;“;

b) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võivad anda toetust noorte põllumajandustootjate tegevuse alustamiseks ja maapiirkondades ettevõtlusega alustamiseks, sealhulgas uute põllumajandustootjate tegevuse alustamiseks, ja väikeste põllumajandusettevõtete äriliseks arendamiseks käesolevas artiklis sätestatud ja ÜPP strateegiakavades täpsustatud tingimustel, et aidata kaasa ühe või enama artikli 6 lõigetes 1 ja 2 sätestatud erieesmärgi saavutamisele.“;

c) lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„d) liikmesriikide määratlusele vastavate väikeste põllumajandusettevõtete äriline arendamine vastavalt artikli 73 lõike 4 teise lõigu punktile b.“;

d) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid annavad toetust kindlasummaliste maksete või rahastamisvahendite vormis või neid kahte kombineerides. Toetus piirdub järgmiste summadega:

a) abi ülemmäär 100 000 eurot lõike 2 punktides a, b ja c osutatud tegevuste jaoks;

b) abi ülemmäär 75 000 eurot lõike 2 punktis d osutatud tegevuste jaoks.

Toetust võidakse diferentseerida objektiivsete kriteeriumide alusel.“

17) Artikli 76 lõike 5 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et toetust antakse üksnes selleks, et katta kahju, mis ületab künnise, milleks on vähemalt 20 % põllumajandustootja kolme eelneva aasta keskmisest aastatoodangust või sissetulekust või eelneva viieaastase perioodi alusel pärast kõige kõrgema ja kõige madalama näitaja väljajätmist arvestatud kolme aasta keskmisest. Sektori tootmisriski juhtimise vahendite abil arvutatakse kahjud kas põllumajandusliku majapidamise tasandil, põllumajandusliku majapidamise asjaomase sektoriga seotud tegevuse tasandil või seoses konkreetse kindlustatud maa-alaga.

Kui esimeses lõigus osutatud arvutusmeetodid ei ole asjakohased, võivad liikmesriigid hinnata kahju põllumajandustootja keskmise aastatoodangu või sissetuleku alusel ajavahemiku jooksul, mis ei ületa kaheksat aastat; seejuures arvatakse välja kõige kõrgem ja kõige madalam näitaja.

Liikmesriigid võivad kohaldada noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate kahjude arvutamiseks asjakohast alternatiivset hinnangut.“

18) Artikli 77 lõike 8 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) tootjarühmade, tootjaorganisatsioonide või tootmisharudevaheliste organisatsioonide loomiseks määra, mis on kuni 10 % rühma või organisatsiooni aastasest turustatud toodangust ning maksimaalselt 500 000 eurot 31. detsembril 2027. aastal lõppeva programmitöö perioodi jooksul; kõnealune toetus väheneb järk-järgult ja piirdub esimese viie tunnustamisjärgse aastaga.“

19) III jaotise IV peatüki 1. jaosse lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 78a*

Põllumajandustootjatele loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel makstavad kriisitoetused

1. Liikmesriigid võivad anda kriisitoetusi aktiivsetele põllumajandustootjatele, keda on mõjutanud loodusõnnetused, ebasoodsad ilmastikutingimused või katastroofid. Nende toetuste eesmärk on tagada kõnealuste põllumajandustootjate põllumajandusliku tegevuse järjepidevus ning nende suhtes kohaldatakse käesolevas artiklis sätestatud ja liikmesriikide ÜPP strateegiakavades täpsustatud tingimusi.

2. Käesoleva artikli kohast toetust antakse tingimusel, et liikmesriigi pädev asutus tunnistab ametlikult, et on aset leidnud liikmesriigi määratlusele vastav loodusõnnetus, ebasoodsad ilmastikutingimused või katastroof ning et need sündmused või määruse (EL) 2016/2031 kohaselt taimehaiguse või -kahjustaja likvideerimiseks või leviku piiramiseks võetud meetmed või komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/1882 (*) lisas loetletud loomataudide ennetamiseks või likvideerimiseks võetud meetmed või määruse (EL) 2016/429 artikli 6 lõike 3 ja artikli 259 kohaselt seoses esilekerkiva taudiga võetud meetmed on otseselt põhjustanud kahju, mille tagajärjel on hävinud vähemalt 30 % põllumajandustootja kolme eelneva aasta keskmisest aastatoodangust või eelneva viieaastase perioodi alusel pärast kõige kõrgema ja kõige madalama näitaja väljajätmist arvestatud kolme aasta keskmisest. Kahju arvutatakse kas põllumajandusliku majapidamise tasandil, põllumajandusliku majapidamise asjaomase sektoriga seotud tegevuse tasandil või seoses konkreetse asjaomase maa-alaga.

3. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva artikli kohane toetus on suunatud loodusõnnetustest, ebasoodsatest ilmastikutingimustest või katastroofidest kõige enam mõjutatud põllumajandustootjatele, määrates olemasolevate tõendite alusel kindlaks toetuskõlblikkuse tingimused.

4. Liikmesriigid kehtestavad toodangu vähenemise hüvitamiseks kohaldatavad toetusmäärad. Need määrad on kõrgemad põllumajandustootjate puhul, kes on hõlmatud kindlustusskeemi või muu riskijuhtimisvahendiga. Toodangu vähenemise arvutamiseks võib kasutada indekseid.

5. Käesoleva artikli alusel toetuse andmisel tagavad liikmesriigid, et välditakse ülemäärast hüvitamist, mis tuleneb käesoleva artikli kohase sekkumise kombineerimisest muude riiklike või liidu toetusvahendite või erakindlustusskeemidega.

6. Erandina artikli 111 esimesest lõigust ei kohaldata selle sekkumisviisi alusel antava toetuse suhtes kõnealuse lõigu punkte h ja i.

(*) Komisjoni 3. detsembri 2018. aasta rakendusmäärus (EL) 2018/1882, milles käsitletakse loetellu kantud taudide kategooriate suhtes teatavate taudiennetuse ja -tõrje eeskirjade kohaldamist ning millega kehtestatakse nimekiri liikidest ja liigirühmadest, mis kujutavad endast arvestatavat riski kõnealuste loetellu kantud taudide levimisel (ELT L 308, 4.12.2018, lk 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/1882/oj).“

20) Artikli 79 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Pärast artiklis 124 osutatud seirekomisjoniga (edaspidi „seirekomisjon“) konsulteerimist kehtestab riiklik korraldusasutus, asjakohasel juhul piirkondlik korraldusasutus või määratud vahendusasutus valikukriteeriumid järgmiste sekkumisviiside puhul: investeeringud, noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate tegevuse alustamine ning maapiirkondades ettevõtlusega alustamise ja väikeste põllumajandusettevõtete ärilise arendamise toetus, koostöö, teadmiste vahetamine ja teabe levitamine. Nende valikukriteeriumide eesmärk on tagada taotlejate võrdne kohtlemine, rahaliste vahendite tõhusam kasutamine ja toetuse suunamine vastavalt sekkumise eesmärgile.“

21) Artiklit 80 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui toetust antakse rahastamisvahendite vormis, kohaldatakse mõisteid „rahastamisvahend“, „finantstoode“, „vahendite lõplik saaja“, „valdusfond“, „erifond“, „finantsvõimendus“, „koefitsient“, „halduskulud“ ja „haldustasud“, mis on määratletud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 2, ja kõnealuse määruse V jaotise II peatüki 2. jao ja XIII lisa punkti II sätteid.“;

b) lõike 3 teine lõik asendatakse järgmisega:

„ELi toimimise lepingu artikli 42 kohaldamisalasse kuuluvate tegevuste puhul ei tohi vahendite lõplikule saajale antava käibekapitali toetuse kogusumma brutoekvivalent mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 300 000 eurot.“;

c) lõikesse 5 lisatakse järgmine lõik:

„Käibemaks on rahastamiskõlblik kulu investeeringute puhul, mida vahendite lõplikud saajad on teinud rahastamisvahendite raames. Kui neid investeeringuid toetatakse rahastamisvahenditest, mis on kombineeritud programmist toetuse vormis antava rahastamisega, nagu on osutatud määruse (EL) 2021/1060 artikli 58 lõikes 5, ei ole käibemaks rahastamiskõlblik kulu investeerimiskulude selle osa puhul, mis vastab programmist toetuse vormis antavale rahastamisele, välja arvatud juhul, kui investeerimiskuludelt tasutav käibemaks ei ole liikmesriigi käibemaksuseaduste kohaselt tagastatav.“

22) Artiklit 81 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid võivad artiklis 118 osutatud ÜPP strateegiakava ettepanekus või artiklis 119 osutatud ÜPP strateegiakava muutmise taotluses eraldada InvestEU-le kuni 3 % EAFRD esialgsest eraldisest ÜPP strateegiakavale; see antakse ELi tagatisena või määruse (EL) 2021/523 artiklis 10a osutatud InvestEU rahastamisvahendi raames ja InvestEU nõustamiskeskuse kaudu. ÜPP strateegiakavas esitatakse põhjendus InvestEU kasutamise kohta ning selle panus käesoleva määruse artikli 6 lõigetes 1 ja 2 sätestatud ning ÜPP strateegiakavas välja valitud ühe või mitme erieesmärgi saavutamisse.“;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud summat kasutatakse ELi tagatise vastava osa eraldisteks või InvestEU rahastamisvahendist liikmesriigi osa raames antavaks rahastamiseks ja InvestEU nõustamiskeskuse jaoks pärast määruse (EL) 2021/523 artikli 10 lõikes 3 või artikli 10a lõikes 3 osutatud osaluslepingu sõlmimist. Liidu eelarvelised kulukohustused iga osaluslepingu puhul võib komisjon täita iga-aastaste osamaksetena ajavahemikul 1. jaanuarist 2023 kuni 31. detsembrini 2027.“;

c) lõike 4 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Kui määruse (EL) 2021/523 artikli 10 lõikes 2 või artikli 10a lõikes 2 osutatud osaluslepingut ei ole ÜPP strateegiakavas eraldatud ja käesoleva artikli lõikes 1 osutatud summa suhtes sõlmitud pärast kõnealuse ÜPP strateegiakava heaks kiitva komisjoni rakendusotsuse vastuvõtmist käesoleva määruse artikli 118 kohaselt, jaotatakse vastav summa ÜPP strateegiakavas ümber pärast liikmesriigi poolt käesoleva määruse artikli 119 kohaselt esitatud muutmistaotluse heakskiitmist.“;

d) lõiked 5, 6 ja 7 asendatakse järgmisega:

„5. Kui määruse (EL) 2021/523 artikli 10 lõike 4 teises lõigus või artikli 10a lõike 4 teises lõigus osutatud tagatislepingut ei ole 12 kuu jooksul pärast osaluslepingu heakskiitmist sõlmitud, siis osalusleping lõpetatakse või seda pikendatakse vastastikusel kokkuleppel.

Kui liikmesriigi osalemine InvestEUs lõpetatakse, nõutakse vastavad ühisesse eraldisfondi eraldisena makstud või InvestEU rahastamisvahendi raames eraldatud summad sisse sihtotstarbelise sisetuluna vastavalt finantsmääruse artikli 21 lõikele 5 ja liikmesriik esitab taotluse oma ÜPP strateegiakava muutmiseks, et kasutada sissenõutud summasid ja summasid, mis on eraldatud vastavalt käesoleva artikli lõikele 2 tulevasteks kalendriaastateks.

Osaluslepingu lõpetamine või muutmine toimub üheaegselt ÜPP strateegiakava asjaomast muudatust heaks kiitva komisjoni rakendusotsuse vastuvõtmisega ning hiljemalt 31. detsembril 2026.

6. Kui määruse (EL) 2021/523 artikli 10 lõike 4 kolmandas lõigus või artikli 10a lõike 4 kolmandas lõigus osutatud tagatislepingut ei ole osaluslepingus kokku lepitud perioodi jooksul nõuetekohaselt rakendatud, kuid tagatislepingu allkirjastamisest ei ole möödas rohkem kui neli aastat, muudetakse osaluslepingut. Liikmesriik võib taotleda, et summasid, mis on käesoleva artikli lõike 1 kohaselt eraldatud ELi tagatisse või InvestEU rahastamisvahendisse ja mis on tagatislepingus kohustustega seotud, kuid ei kata alusvaraks olevaid laene, omakapitaliinvesteeringuid või muid riski kandvaid vahendeid, menetletaks vastavalt käesoleva artikli lõikele 5.

7. Käesoleva artikli kohaselt ELi tagatisse eraldatud summadest tulenevad või nendega seostatavad vahendid tehakse liikmesriigile kättesaadavaks määruse (EL) 2021/523 artikli 10 lõike 5 punkti a kohaselt ja neid kasutatakse rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise vormis käesoleva artikli lõikes 1 osutatud sama eesmärgi või samade eesmärkide saavutamise toetamiseks. Käesoleva artikli kohaselt InvestEU rahastamisvahendisse eraldatud summadest tulenevad või nendega seostatavad vahendid tehakse liikmesriigile kättesaadavaks kooskõlas osaluslepinguga ja neid kasutatakse rahastamisvahendi või eelarvelise tagatise vormis sama eesmärgi või samade eesmärkide saavutamise toetamiseks.“

23) Artikli 83 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt:

„ba) kooskõlas määruse (EL) 2021/1060 artiklite 54 ja 55 ning artikli 56 lõigete 1 ja 3 kohaselt kehtestatud arvutusmeetoditega;“.

24) Artikli 86 lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Kulud, mis muutuvad rahastamiskõlblikuks ÜPP strateegiakava muudatuse tõttu, on EAGFi toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud alates muudatuse jõustumise kuupäevast, mille asjaomane liikmesriik on kindlaks määranud kooskõlas artikli 119 lõikega 8, kuid mitte varem kui alates komisjonile muutmistaotluse esitamise kuupäevast või artikli 119 lõikes 9 osutatud teate komisjonile esitamise kuupäevast.

3. Kulud, mis muutuvad rahastamiskõlblikuks ÜPP strateegiakava muudatuse tõttu, on EAFRD osaluse jaoks rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil komisjonile esitatakse muudatuse taotlus, või alates artikli 119 lõikes 9 osutatud teavitamise kuupäevast.

Erandina käesoleva lõike esimesest lõigust ja lõike 4 teisest lõigust võidakse ÜPP strateegiakavas ette näha, et erakorraliste meetmete puhul, mis on tingitud loodusõnnetustest, katastroofidest või ebasoodsatest ilmastikutingimustest või liikmesriigi või piirkonna sotsiaalmajanduslike tingimuste olulisest ja järsust muutumisest, on EAFRDst rahastatavad kulud, mis on seotud ÜPP strateegiakava muutmisega, rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil asjaomane sündmus toimus.“

25) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 96a*

Maksimaalsed rahaeraldised loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstavateks kriisitoetusteks

1. Iga liikmesriigi puhul on maksimumsumma, mida saab reserveerida artiklis 78a osutatud loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstavateks kriisitoetusteks, aastas piiratud XV lisas sätestatud summadega.

2. EAFRD kogukulud artiklis 78a osutatud kriisitoetusteks ei tohi ületada selle sekkumisviisi jaoks eelarveaastateks 2026 ja 2027 ette nähtud soovituslike rahaeraldiste summat, mille liikmesriigid on kindlaks määranud oma rahastamiskavades kooskõlas artikli 112 lõike 2 punktiga a ja mille komisjon on heaks kiitnud kooskõlas artikliga 119. Seda rahalist ülemmäära käsitatakse liidu õiguses kehtestatud rahalise ülemmäärana.“

26) Artiklisse 103 lisatakse järgmine lõige:

„6. Olenemata määruse (EL) nr 228/2013 artikli 6 lõikest 1 ning artikli 30 lõigetest 2 ja 3 võivad ELi toimimise lepingu artikli 349 tähenduses äärepoolseimate piirkondadega liikmesriigid otsustada käesoleva määruse artiklis 119 osutatud ÜPP strateegiakava strateegilise muudatuse taotluses paigutada ümber kuni 25 % oma ÜPP strateegiakavas nende äärepoolseimate piirkondade jaoks kavandatud summast, mis on osa neile maaelu arenguks eelarveaastal 2027 käesoleva määruse XI lisa kohaselt eraldatud summast oma POSEI programmidele, mis on kehtestatud määrusega (EL) nr 228/2013, et neid tugevdada. Strateegilise muudatuse taotluses esitatakse sellise ümberpaigutamise põhjendus ja selle panus käesoleva määruse artikli 6 lõigetes 1 ja 2 sätestatud erieesmärkide saavutamisse.

Kui liikmesriik teeb käesoleva lõike esimese lõigu kohase ümberpaigutuse, suurendatakse eelarveaastal 2027 määruse (EL) nr 228/2013 artikli 30 lõigetega 2 ja 3 ette nähtud vastavaid iga-aastaseid maksimumsummasid ümberpaigutatud konkreetse summa võrra, kui komisjon on ÜPP strateegiakava muudatuse heaks kiitnud.“

27) Artikli 111 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimese lõigu punkti e ei kohaldata artikli 55 lõike 1 punktides a ja c–g osutatud mesindussektorisse sekkumise viiside suhtes, artikli 58 lõike 1 punktides h–k osutatud veinisektorisse sekkumise viiside suhtes, artiklis 77 osutatud koostöösse sekkumise viisi alla kuuluvate kvaliteedikavade teavitus- ja müügiedendusmeetmete suhtes ning artiklis 78a osutatud loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele kriisitoetustena makstavate sekkumiste suhtes.“

28) Artikkel 119 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 119*

ÜPP strateegiakava muutmine

1. Liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakava muuta. Selleks esitavad nad lõike 2 kohased strateegilise muudatuse taotlused või teatavad muudatusest vastavalt lõikele 9.

2. ÜPP strateegiakava strateegiliste muudatuste taotlused esitatakse komisjonile. Järgmised ÜPP strateegiakavade muudatused on strateegilised muudatused:

a) muudatused, millega kehtestatakse uued sekkumised või jäetakse sekkumised ÜPP strateegiakavadest välja;

b) muudatused, mis toovad kaasa I lisas märkega „PR“ tähistatud tulemusnäitajate vahe-eesmärkide või sihtide muutmise;

c) artikli 17 lõikega 5, artikli 88 lõikega 7, artiklitega 92–98 või artikli 103 lõigetega 1, 5 ja 6 seotud muudatused;

d) ÜPP strateegiakava muudatused artiklis 112 osutatud sihtväärtuste kavades ja rahastamiskavades, sealhulgas muudatused, mis on seotud artiklis 81 osutatud summadega, mis paigutatakse EAFRDst ümber InvestEUsse, EAFRD koguosaluse muudatused sekkumisviiside kaupa kogu ÜPP strateegiakavaga hõlmatud perioodi jooksul või muudatused, mis on seotud artiklis 91 osutatud EAFRD osaluse määradega.

Strateegiliste muudatuste taotlused peavad olema igakülgselt põhjendatud ja eelkõige kajastama ÜPP strateegiakava muudatuste oodatavat mõju artikli 6 lõigetes 1 ja 2 sätestatud erieesmärkide saavutamisele. Neile lisatakse vastavalt vajadusele muudetud ÜPP strateegiakava koos ajakohastatud lisadega.

3. Komisjon hindab strateegiliste muudatuste vastavust käesolevale määrusele ja määrusele (EL) 2021/2116 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidele ja rakendusaktidele ning strateegiliste muudatuste tegelikku panust erieesmärkide saavutamisse.

4. Komisjon kiidab taotletud strateegilise muudatuse heaks, eeldusel et asjaomane liikmesriik on esitanud vajaliku teabe ja strateegiline muudatus on kooskõlas käesoleva määrusega ja määrusega (EL) 2021/2116 ning nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega.

5. Komisjon esitab oma tähelepanekud 30 tööpäeva jooksul alates strateegilise muudatuse taotluse esitamisest. Liikmesriik esitab komisjonile kogu vajaliku lisateabe.

6. Komisjon kiidab strateegilise muudatuse taotluse heaks hiljemalt kolm kuud pärast seda, kui liikmesriik on taotluse esitanud.

7. Strateegilise muudatuse taotluse võib esitada kaks korda kalendriaastas, võttes arvesse võimalikke erandeid, mis on sätestatud käesolevas määruses või mille komisjon määrab kindlaks kooskõlas artikliga 122. Lisaks võib ÜPP strateegiakava perioodi jooksul esitada strateegiliseks muudatuseks kolm täiendavat taotlust. Käesolevat lõiget ei kohaldata muudatustaotluste suhtes, mille eesmärk on ÜPP strateegiakava puuduvate elementide esitamine kooskõlas artikli 118 lõikega 5.

Strateegilise muudatuse taotlust, mis on seotud artikli 17 lõikega 5, artikli 88 lõikega 7 või artikli 103 lõikega 5 või 6, ei võeta käesoleva lõike esimeses lõigus sätestatud piirangute puhul arvesse.

8. Strateegiline muudatus, mis on seotud artikli 17 lõikega 5, artikli 88 lõikega 7 või artikli 103 lõikega 1, jõustub EAGFi puhul alates selle kalendriaasta 1. jaanuarist, mis järgneb aastale, mil komisjon kava selle strateegilise muudatuse taotluse heaks kiidab, ja pärast eraldiste vastavat muutmist kooskõlas artikli 87 lõikega 2.

Strateegiline muudatus, mis on seotud artikli 103 lõikega 1 või 6, jõustub EAFRD puhul pärast seda, kui komisjon on selle strateegilise muudatuse taotluse heaks kiitnud, ja pärast eraldiste vastavat muutmist kooskõlas artikli 89 lõikega 4.

EAGFiga seotud strateegiline muudatus, välja arvatud käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud muudatused, jõustub alates liikmesriigi kindlaksmääratavast kuupäevast, mis ei ole varasem muudatustaotluse komisjonile esitamise kuupäevast. Liikmesriigid võivad strateegilise muudatuse eri elementide puhul kehtestada erineva jõustumiskuupäeva või erinevad jõustumiskuupäevad. Kui strateegiline muudatus võib asetada asjaomased põllumajandustootjad vähem soodsamasse olukorda kui enne seda muudatust, võtavad liikmesriigid muudatuse jõustumise kuupäeva kindlaksmääramisel arvesse, et põllumajandustootjatel ja teistel toetusesaajatel on vaja piisavalt aega muudatuse arvessevõtmiseks. Liikmesriik esitab EAGFiga seotud strateegilise muudatuse kavandatud jõustumiskuupäeva koos strateegilise muudatuse taotlusega ning komisjon kiidab selle heaks kooskõlas käesoleva artikli lõikega 10.

9. Liikmesriigid võivad oma ÜPP strateegiakavas igal ajal teha ja kohaldada muid muudatusi kui strateegilised muudatused. Nad teatavad kõnealustest muudest muudatustest komisjonile ajaks, mil nad hakkavad neid kohaldama, ja lisavad need muudetud ÜPP strateegiakavasse, mis esitatakse koos järgmise lõike 2 kohase strateegilise muudatuse taotlusega.

Kui muudatusi tehakse seoses HPK 1. ja 4. standardiga, tagavad liikmesriigid, et sellised muudatused ei sea ohtu keskkonna- ja kliimaeesmärke, mis on seotud püsirohumaa säilitamisega või vooluveekogude kaitsega reostuse eest, ja esitavad selle kohta konkreetse põhjenduse.

Kui komisjon ei esita teatatud muudatuste suhtes vastuväiteid 30 tööpäeva jooksul alates teatamiskuupäevast, on muudatustel õiguslik toime alates teatamiskuupäevast. Komisjon esitab teatatud muudatusele vastuväite, kui ta leiab, et muudatus ei ole kooskõlas käesoleva määrusega, määrusega (EL) 2021/2116 või nende alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktidega.

Teatatud muudatustel, mille kohta komisjon esitas vastuväiteid, ei ole õiguslikku toimet ja liikmesriigid jätavad need käesoleva lõike esimese lõigu kohaselt esitatud muudetud ÜPP strateegiakavast välja. Kõnealustest muudatustest tulenevad kulud ei ole EAFRD ega EAGFi toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud. Liikmesriik võib esitada need muudatused komisjonile heakskiitmiseks käesoleva artikli lõikes 2 osutatud strateegilise muudatuse taotluses. Käesoleva artikli lõigetes 2–8, 10 ja 11 osutatud strateegiliste muudatuste heakskiitmist käsitlevaid reegleid kohaldatakse *mutatis mutandis* selliste muudatuste heakskiitmise suhtes, mille suhtes komisjon on käesoleva lõike teise lõigu kohaselt vastuväiteid esitanud. Artiklit 121 kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva lõike kohaselt toimuva komisjoni tegevuse suhtes.

10. Kõik strateegilised muudatused kiidab komisjon heaks rakendusotsusega, kohaldamata artiklis 153 osutatud komiteemenetlust.

11. Ilma et see piiraks artikli 86 kohaldamist, on strateegilistel muudatustel õiguslik toime alles pärast seda, kui komisjon on need heaks kiitnud.

12. Käesoleva artikli kohase muutmise taotlusena või teatamisena ei käsitata kirjavigade või ilmsete vigade parandusi või redaktsioonilisi parandusi, mis ei mõjuta poliitika ega sekkumise rakendamist. Liikmesriik teavitab komisjoni sellistest parandustest.“

29) Artikkel 120 jäetakse välja.

30) Artikli 122 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) ÜPP strateegiakava strateegilise muudatuse taotluste esitamise ja ÜPP strateegiakava muudatustest teatamise kord ja tähtajad;“.

31) Artikli 124 lõike 4 punkt d asendatakse järgmisega:

„d) kõik korraldusasutuse ettepanekud ÜPP strateegiakava muutmiseks ning ÜPP strateegiakava EAGFiga seotud muutmisettepaneku puhul muudatuse jõustumise kuupäev, mille korraldusasutus esitab artikli 119 lõike 8 kohaselt.“

32) Artiklit 134 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Selleks, et iga-aastane tulemusaruanne oleks vastuvõetav, peab see sisaldama kogu lõigetes 4, 5, 7 ja 10 nõutavat teavet. Kui iga-aastane tulemusaruanne ei ole vastuvõetav, teatab komisjon sellest asjaomasele liikmesriigile 15 tööpäeva jooksul alates aruande esitamisest; vastasel juhul loetakse aruanne vastuvõetavaks.“;

b) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Lõikes 4 osutatud kvantitatiivne teave hõlmab järgmist:

a) eelmise eelarveaasta lõpuks saavutatud tegelikud väljundid;

b) kogukulud eelarveaasta lõpu seisuga, mis on asjakohased käesoleva lõigu punktis a osutatud väljundite puhul, enne võimalike karistuste või muude vähendamiste kohaldamist, ning EAFRD puhul võttes arvesse määruse (EL) 2021/2116 artikli 57 kohaselt tühistatud või tagasinõutud vahendite ümberjaotamist;

c) käesoleva lõigu punktis b osutatud kogukulude ja käesoleva lõigu punktis a osutatud asjaomaste tegelike väljundite suhtarv (edaspidi „tegelik ühikusumma“);

d) tulemused ja nende erinevus artikli 109 lõike 1 punkti a kohaselt seatud vastavatest vahe-eesmärkidest.

Käesoleva lõike esimese lõigu punktides a, b ja c osutatud teave esitatakse ÜPP strateegiakavas kooskõlas artikli 111 esimese lõigu punktiga h sätestatud ühikusummade kaupa. Väljundnäitajate puhul, mis on I lisas märgitud kasutatamiseks üksnes seireks, esitatakse ainult käesoleva lõike esimese lõigu punktis a osutatud teave.“;

c) lõige 6 jäetakse välja;

d) lõike 7 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) probleemid, mis mõjutavad ÜPP strateegiakava tulemuslikkust, eelkõige kõrvalekaldeid vahe-eesmärkidest, esitades asjakohasel juhul artiklis 135 osutatud põhjendused ja vajaduse korral kirjeldades võetud meetmeid;“;

e) lõiked 8 ja 9 jäetakse välja;

f) lõike 10 teine lõik jäetakse välja;

g) lõige 13 asendatakse järgmisega:

„13. Komisjon võib esitada tähelepanekuid vastuvõetavate iga-aastaste tulemusaruannete kohta ühe kuu jooksul alates päevast, mil komisjon teavitab liikmesriike nende vastuvõetavusest. Kui komisjon ei esita oma tähelepanekuid nimetatud tähtaja jooksul, loetakse aruanded vastuvõetuks. Artiklit 121 kohaldatakse *mutatis mutandis*.“

33) Artikli 155 lõike 3 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Toetusesaajate ees võetud juriidiliste kohustustega seotud kulud, mis on tekkinud määruse (EL) nr 1305/2013 artiklites 22, 28, 29, 33 ja 34 osutatud mitmeaastaste meetmete raames või kõnealuse määruse artiklis 31 osutatud meetme raames, võivad olla EAFRDst toetuse saamiseks ÜPP strateegiakava perioodil rahastamiskõlblikud, kui on täidetud järgmised tingimused:“.

34) Artikkel 159 jäetakse välja.

35) I, II ja III lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.

36) Käesoleva määruse II lisas esitatud tekst lisatakse XV lisana.

Artikkel 2

Määruse (EL) 2021/2116 muudatused

Määrust (EL) 2021/2116 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 9 lõike 3 esimese lõigu punkt b asendatakse järgmisega:

„b) määruse (EL) 2021/2115 artiklis 134 osutatud iga-aastane tulemusaruanne, mis tõendab, et kulud kanti kooskõlas käesoleva määruse artikliga 37;“.

2) Artikli 10 lõike 1 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) määruse (EL) 2021/2115 artiklis 134 osutatud iga-aastase tulemusaruande esitamine komisjonile;“.

3) Artikli 12 lõike 2 esimese lõigu punkt c asendatakse järgmisega:

„c) määruse (EL) 2021/2115 artiklis 128 osutatud väljundnäitajate ja mitmeaastase tulemuslikkuse seire tulemusnäitajate kohta esitatud tulemusaruanded, mis näitavad, et käesoleva määruse artiklit 37 on järgitud, on korrektsed;“.

4) Artiklit 21 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Ilma et see piiraks artiklite 53 ja 55 kohaldamist, teeb komisjon igakuised maksed akrediteeritud makseasutuste kantud kulude hüvitamiseks võrdluskuu jooksul.“;

b) lõikesse 2 lisatakse järgmine lõik:

„Kui aga määruse (EL) 2021/2115 artikli 86 lõikes 2 osutatud kulusid ei saa asjaomasel kuul komisjonile deklareerida, kuna ÜPP strateegiakava muudatust ei ole komisjoni poolt kõnealuse määruse artikli 119 lõike 10 kohaselt heaks kiidetud, võib need kulud deklareerida sama eelarveaasta järgnevatel kuudel või hiljemalt kõnealuse eelarveaasta raamatupidamise aastaaruandes, mis saadetakse komisjonile kooskõlas käesoleva määruse artikli 90 lõike 1 punkti c alapunktiga iii.“

5) Artikli 32 lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Ilma et see piiraks artiklite 53 ja 55 kohaldamist, teeb komisjon vahemaksed 45 päeva jooksul alates käesoleva artikli lõikes 6 sätestatud nõuetele vastava kuludeklaratsiooni registreerimisest.“

6) Artiklit 40 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 jäetakse välja;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 103 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega.

Enne käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rakendusaktide vastuvõtmist teatab komisjon oma kavatsusest asjaomasele liikmesriigile ja annab liikmesriigile võimaluse märkuste esitamiseks ajavahemiku jooksul, mis ei tohi olla lühem kui 30 päeva.“

7) Artikli 44 lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Olenemata esimesest lõigust võivad liikmesriigid:

a) enne 1. detsembrit, kuid mitte enne 16. oktoobrit, teha ettemakseid kuni 70 % ulatuses otsetoetuste vormis sekkumise puhul ning määruse (EL) nr 228/2013 IV peatükis ja määruse (EL) nr 229/2013 IV peatükis osutatud meetmete puhul;

b) enne 1. detsembrit teha ettemakseid kuni 85 % ulatuses maaelu arengusse sekkumise raames antava toetuse puhul, nagu on osutatud käesoleva määruse artikli 65 lõikes 2.“

8) Artikli 45 lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) seoses EAGFi ja EAFRD kuludega käesoleva määruse artiklite 38 ja 55 ning määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 54 kohased summad, mida kohaldatakse kooskõlas käesoleva määruse artikliga 104; seoses EAGFi kuludega käesoleva määruse artikli 53 ja 56 kohased summad, mis tuleb maksta liidu eelarvesse, sealhulgas nende intressid;“.

9) Artikli 53 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Kõnealused rakendusaktid hõlmavad esitatud raamatupidamise aastaaruannete täielikkust, täpsust ja tõesust ning ei piira artikli 55 kohaselt edaspidi vastuvõetavate rakendusaktide sisu.“

10) Artikkel 54 jäetakse välja.

11) Artiklisse 57 lisatakse järgmine lõige:

„3. Rahastamisvahendeid rakendavad asutused hüvitavad liikmesriigile õigusnormide rikkumisest mõjutatud programmimaksete summad koos intressiga ning mis tahes muu programmimaksetega tekitatud tuluga.

Erandina lõikest 1 ei hüvita rahastamisvahendeid rakendavad asutused liikmesriikidele käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud summasid, tingimusel et need asutused tõendavad seoses konkreetse rikkumisega, et kõik järgmised tingimused on täidetud:

a) õigusnormide rikkumine esines toetuse vahendite lõplike saajate tasandil või valdusfondi puhul erifonde haldavate asutuste või vahendite lõplike saajate tasandil;

b) rahastamisvahendeid rakendavad asutused on kooskõlas kohaldatava õigusega täitnud oma kohustused seoses programmimaksetega, mida õigusnormide rikkumine mõjutas, ning tegutsevad sellise kutsealase tähelepanelikkuse, läbipaistvuse ja hoolsusega, mida rahastamisvahendite rakendamises kogenud professionaalselt asutuselt eeldatakse, ning

c) õigusnormide rikkumisest mõjutatud summasid ei õnnestunud tagasi nõuda hoolimata sellest, et rahastamisvahendeid rakendavad asutused on piisava hoolsusega rakendanud kõiki kohaldatavaid lepingulisi ja õiguslikke meetmeid.“

12) Artikli 60 lõikele 1 lisatakse järgmine lõik:

„Kui toetusesaaja on välja valitud toetusetaotluse, maksetaotluse või artikli 83 alusel tingimuslikkusega seotud õigusnormide täitmise kohapealseks kontrolliks, ei vali liikmesriigid võimaluse piires ja seonduvaid riske arvesse võttes toetusesaajat kõnealusel aastal järgmiseks kontrolliks ja kontrollivalimisse, välja arvatud juhul, kui asjaolud nõuavad järgnevat kontrolli, et tagada liidu finantshuvide tõhus kaitse. Käesolev säte ei vähenda kontrollide taset.“

13) Artikli 67 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid registreerivad ja säilitavad kõik andmed ja dokumendid iga-aastaste väljundite kohta, mille alusel antakse aru ÜPP strateegiakavas sätestatud sihtväärtuste saavutamisel tehtud edusammude kohta ja mida seiratakse kooskõlas määruse (EL) 2021/2115 artikliga 128.“

14) Artikli 68 lõige 3 jäetakse välja.

15) Artiklit 69 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 6 jäetakse välja;

b) lisatakse järgmine lõige:

„7. Liikmesriigid võimaldavad toetusesaajatel määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 3 punkti c teises lõigus osutatud otsusest loobuda. Liikmesriigid tagavad, et toetusesaajad, kes soovivad loobuda, teevad seda hiljemalt selle taotlusaasta jooksul, mil otsust rakendatakse.

Kui liikmesriik on teinud määruse (EL) 2021/2115 artikli 4 lõike 3 punkti c teises lõigus osutatud otsuse, tagab ta, et toetusesaajatel, kes on juba esitanud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud taotluse, on võimalik oma taotlust muuta või see täielikult või osaliselt tagasi võtta. Kui liikmesriigid ei suuda toetusesaajatele seda võimalust tagada, ei määra nad toetusesaajatele kõnealuse otsuse tõttu karistusi.“

16) Artikli 70 lõige 2 jäetakse välja.

17) Lisatakse järgmine artikkel:

„*Artikkel 70a*

Põllumajanduslike maatükkide identifitseerimise süsteemi, georuumilise taotlussüsteemi ja pinnaseiresüsteemi kvaliteedi hindamine

Liikmesriigid hindavad igal aastal artiklites 68, 69 ja 70 osutatud elementide kvaliteeti kooskõlas liidu tasandil loodud metoodikaga. Kui hindamise käigus tuvastatakse süsteemides puudusi, võtab asjaomane liikmesriik asjakohased parandusmeetmed või kui selliseid parandusmeetmeid ei võeta, nõuab komisjon, et kõnealune liikmesriik koostaks tegevuskava kooskõlas artikliga 42.

Pärast esimeses lõigus osutatud hindamist esitavad liikmesriigid komisjonile hindamisaruande ning vajaduse korral parandusmeetmed ja nende rakendamise ajakava asjaomasele kalendriaastale järgnevaks 15. veebruariks.“

18) Artikkel 72 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 72*

Kontrolli- ja karistuste süsteem

Liikmesriigid loovad kontrolli- ja karistuste süsteemi, nagu on osutatud artikli 66 lõike 1 punktis e. Liikmesriigid teevad igal aastal makseasutuste või nende poolt volitatud asutuste kaudu toetuse- ja maksetaotluste halduskontrolle, et teha kindlaks nende seaduslikkus ja korrektsus vastavalt artikli 59 lõike 1 punktile a. Neid kontrolle täiendavad kohapealsed kontrollid, mida võib teha tehnoloogia abil kaugjuhtimise teel.

Liikmesriigid võivad siiski otsustada mitte teha kohapealseid kontrolle, kui sekkumiste rahastamiskõlblikkuse tingimuste täitmist jälgitakse artiklis 70 osutatud pinnaseiresüsteemi alusel.“

19) Artikli 74 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) artiklis 70a osutatud kvaliteedi hindamise reeglid;“.

20) Artikkel 75 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 75*

Artiklitega 68–70a seotud rakendamisvolitused

Komisjon võib võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse reeglid järgmise kohta:

a) komisjonile edastatavate või kättesaadavaks tehtavate järgmiste dokumentide vorm ja sisu ning edastamise või kättesaadavaks tegemise kord:

i) artiklis 70a osutatud hindamisaruanded;

ii) artiklis 70a osutatud parandusmeetmed;

b) artiklis 69 osutatud toetusetaotluste süsteemi ja artiklis 70 osutatud pinnaseiresüsteemi põhijooned ja normid, sealhulgas pinnaseiresüsteemi kohaste sekkumiste arvu järkjärgulise suurendamise parameetrid.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 103 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.“

21) Artiklit 83 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ei kohaldata tingimuslikkusega seotud kontrollisüsteemi määruse (EL) 2021/2115 artiklis 28 osutatud toetuste saajate suhtes.“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Käesoleva artikli lõikes 1 loetletud toetusesaajad vabastatakse kõnealuse lõike kohaselt loodud süsteemi alusel tehtavatest kontrollidest, kui kõnealuses lõikes osutatud toetuse saamiseks kõlblik ja artikli 69 lõikes 1 osutatud georuumilises taotluses deklareeritud pindala ei ületa kümmet hektarit.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„2a. Põllumajandustootjad, kelle põllumajandusliku majapidamise maksimumsuurus ei ületa 30 hektarit käesoleva määruse artikli 69 lõike 1 kohaselt deklareeritud põllumajandusmaad, on käesoleva artikli lõike 1 kohaselt loodud süsteemi alusel vabastatud määruse (EL) 2021/2115 III lisas sätestatud HPK 7. standardi nõuete kontrollist.“;

d) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võivad kasutada olemasolevaid kontrolli- ja haldussüsteeme, et tagada tingimuslikkusega seotud õigusnormide täitmine.

Kõnealused süsteemid peavad olema kooskõlas lõikes 1 osutatud kontrollisüsteemidega.“;

e) lõige 4 jäetakse välja;

f) lõiget 6 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„6. Lõigetes 1 ja 3 sätestatud kontrollikohustuste täitmiseks teevad liikmesriigid järgmist:“;

ii) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) kehtestavad kontrollivalimi käesoleva lõike punktis a osutatud kohapealsete kontrollide jaoks, mis tehakse igal aastal riskianalüüsi põhjal, mis sisaldab juhuslikku komponenti ja hõlmab vähemalt 1 % käesoleva artikli lõikes 1 loetletud toetusesaajatest; kui ta ei vali artikli 60 lõike 1 kolmanda lõigu kohaselt toetusesaajat kontrolliks või kontrollivalimisse, tagab ta, et peetakse kinni kontrolli miinimummäärast;“.

22) Artiklit 84 muudetakse järgmiselt:

a) lisatakse järgmine lõige:

„1a. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ei kohaldata tingimuslikkusega seotud halduskaristuste süsteemi määruse (EL) 2021/2115 artiklis 28 osutatud toetuste saajate suhtes.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Artikli 83 lõikes 1 loetletud toetusesaajad vabastatakse käesoleva artikli lõikes 1 osutatud karistustest, kui artikli 83 lõikes 1 osutatud toetuse saamiseks kõlblik ja artikli 69 lõikes 1 osutatud georuumilises taotluses deklareeritud pindala ei ületa kümmet hektarit.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5. Põllumajandustootjad, kelle põllumajandusliku majapidamise maksimumsuurus ei ületa 30 hektarit käesoleva määruse artikli 69 lõike 1 kohaselt deklareeritud põllumajandusmaad, on vabastatud käesoleva artikli lõigetes 1, 2 ja 3 ning käesoleva määruse artiklis 85 osutatud karistustest, mis on seotud määruse (EL) 2021/2115 III lisas sätestatud HPK 7. standardi nõuetega.“

23) Artiklit 102 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmisega:

„2. Artikli 11 lõike 1, artikli 17 lõikes 5, artikli 23 lõikes 2, artikli 38 lõikes 2, artikli 40 lõikes 3, artikli 41 lõikes 3, artikli 44 lõigetes 4 ja 5, artikli 47 lõikes 1, artikli 52 lõikes 1, artikli 55 lõikes 6, artikli 60 lõikes 3, artikli 64 lõikes 3, artiklis 74, artikli 76 lõikes 2, artikli 85 lõikes 7, artikli 89 lõikes 2, artikli 94 lõigetes 5 ja 6, artikli 95 lõikes 2 ning artiklis 105 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 7. detsembrist 2021. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 11 lõikes 1, artikli 17 lõikes 5, artikli 23 lõikes 2, artikli 38 lõikes 2, artikli 40 lõikes 3, artikli 41 lõikes 3, artikli 44 lõigetes 4 ja 5, artikli 47 lõikes 1, artikli 52 lõikes 1, artikli 55 lõikes 6, artikli 60 lõikes 3, artikli 64 lõikes 3, artiklis 74, artikli 76 lõikes 2, artikli 85 lõikes 7, artikli 89 lõikes 2, artikli 94 lõigetes 5 ja 6, artikli 95 lõikes 2 ning artiklis 105 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

b) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Artikli 11 lõike 1, artikli 17 lõike 5, artikli 23 lõike 2, artikli 38 lõike 2, artikli 40 lõike 3, artikli 41 lõike 3, artikli 44 lõigete 4 ja 5, artikli 47 lõike 1, artikli 52 lõike 1, artikli 55 lõike 6, artikli 60 lõike 3, artikli 64 lõike 3, artikli 74, artikli 76 lõike 2, artikli 85 lõike 7, artikli 89 lõike 2, artikli 94 lõigete 5 ja 6, artikli 95 lõike 2 ning artikli 105 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.“

24) Artikli 103 lõike 1 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Artiklite 11, 12, 17, 18, 23, 26, 32, 39–44, 47, 51–53, 55, 58, 59, 60, 64, 75, 82, 92, 95 ja 100 kohaldamisel seoses küsimustega otsetoetuste vormis sekkumise, teatavates sektorites sekkumise, maaelu arengusse sekkumise ja ühise turukorralduse kohta abistab komisjoni vastavalt põllumajandusfondide komitee, määrusega (EL) 2021/2115 loodud ühise põllumajanduspoliitika komitee ning määrusega (EL) nr 1308/2013 loodud põllumajandusturgude ühise korralduse komitee.“

Artikkel 3

Üleminekusätted ja -meetmed

1. Enne käesoleva määruse jõustumist komisjonile esitatud ÜPP strateegiakavade muudatustaotluste heakskiitmist reguleeritakse määruse (EL) 2021/2115 artikliga 119, mis on kohaldatav kõnealuste taotluste esitamise ajal.

2. ÜPP strateegiakavade muudatused, millest on komisjonile teatatud vastavalt määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikele 9, kuid mida komisjon ei ole enne käesoleva määruse jõustumist heaks kiitnud, lisatakse järgmisesse ÜPP strateegiakava strateegilise muudatuse taotlusesse, mis esitatakse vastavalt käesoleva määrusega muudetud määruse (EL) 2021/2115 artikli 119 lõikele 2.

3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas määruse (EL) 2021/2116 artikliga 102 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse delegeeritud määrust (EL) 2022/127, kajastamaks asjaolu, et määruse (EL) 2021/2116 artikkel 54 jäetakse käesoleva määrusega välja.

4. Komisjon võtab vastu rakendusaktid, millega ajakohastatakse rakendusmäärust (EL) 2022/128, kajastamaks asjaolu, et määruse (EL) 2021/2116 artikkel 54 jäetakse käesoleva määrusega välja. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas määruse (EL) 2021/2116 artikli 103 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 4

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkti 32 ja artikli 2 punkte 1, 2 ja 3, punkti 4 alapunkti a, punkte 5, 6, 8, 9, 10, 13, 23 ja 24 kohaldatakse põllumajandusliku eelarveaasta 2025ja kõigi järgnevate põllumajanduslike eelarveaastate suhtes.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides

Brüssel, 19. detsember 2025

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*
R. METSOLA	M. BJERRE

I LISA

1) Määruse (EL) 2021/2115 I lisas esitatud tabel „Iga-aastane tulemuslikkuse kontrollimine ja heakskiitmine – VÄLJUND“ asendatakse järgmisega:

„Seire – VÄLJUND

Sekkumisviisid ja nende väljundnäitajad (*)

Sekkumisviisid	Väljundnäitajad
Koostöö (artikkel 77)	O.1 Euroopa innovatsioonipartnerluse (EIP) töörühma projektide arv
Teadmiste vahetamine ja teabe levitamine (artikkel 78)	O.2 Euroopa innovatsioonipartnerluse töörühma projektide koostamiseks või rakendamiseks ette nähtud innovatsioonitoetust pakkuvate nõustamismeetmete või -ühikute arv
Horisontaalne näitaja	O.3 ÜPP toetuse saajate arv
Baassissetuleku toetus (artikkel 21)	O.4 Baassissetuleku toetust saavate hektarite arv
Väikepõllumajandustootjate toetus (artikkel 28)	O.5 Väikepõllumajandustootjate toetustega hõlmatud toetusesaajate või hektarite arv
Täiendav sissetulekutoetus noortele põllumajandustootjatele (artikkel 30)	O.6 Noortele põllumajandustootjatele ette nähtud täiendavat sissetulekutoetust saavate hektarite arv
Ümberjaotav sissetulekutoetus (artikkel 29)	O.7 Ümberjaotavat sissetulekutoetust saavate hektarite arv
Ökokavad (artikkel 31)	O.8 Ökokavadest kasu saavate hektarite või loomühikute või mesilasperede arv
Riskijuhtimisvahendid (artikkel 76)	O.9 Toetatavate ÜPP riskijuhtimisvahenditega hõlmatud ühikute arv
Loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstavad kriisitoetused (artikkel 78a)	O.9a Loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel kriisitoetusi saavate põllumajandustootjate arv
Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetus (artikkel 32)	O.10 Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetusega hõlmatud hektarite arv
	O.11 Tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetusega hõlmatud põllumajandusloomade arv
Looduslikud või muud piirkondlikust eripärast tulenevad piirangud (artikkel 71)	O.12 Looduslikust või muust konkreetsest eripärast tingitud piirangutega alade toetust saavate hektarite arv, sh jaotus alade liikide kaupa
Teatavatest kohustuslikest nõuetest tulenevad piirkondlikud ebasoodsad tegurid (artikkel 72)	O.13 Natura 2000 või direktiivi 2000/60/EÜ alusel toetust saavate hektarite arv

Sekkumisviisid	Väljundnäitajad
Keskkonna- ja kliimakohustused ning muud majandamiskohustused (artikkel 70)	O.14 Selliste hektarite arv (v.a metsandus) või muude ühikute arv, mis on hõlmatud keskkonna- või kliimaalaste kohustustega, mis lähevad kaugemale kohustuslikest nõuetest
	O.15 Selliste hektarite arv (metsandus) või muude ühikute arv, mis on hõlmatud keskkonna- või kliimaalaste kohustustega, mis lähevad kaugemale kohustuslikest nõuetest
	O.16 Metsastamise ja agrometsandusega seotud hoolduskohustustega hõlmatud hektarite või muude ühikute arv
	O.17 Mahepõllumajandustoetust saavate hektarite või muude ühikute arv
	O.18 Loomade heaoluga, loomatervisega või bioturvalisusmeetmete tõhustamisega seotud toetusega hõlmatud loomühikute arv
	O.19 Geneetilisi ressursse toetavate tegevuste või ühikute arv
Investeeringud (artiklid 73 ja 74)	O.20 Põllumajandusettevõtetes tootlikeks investeeringuteks toetust saavate tegevuste või ühikute arv
	O.21 Põllumajandusettevõtetes mittetootlikeks investeeringuteks toetust saavate tegevuste või ühikute arv
	O.22 Taristuinvesteeringuteks toetust saavate tegevuste või ühikute arv
	O.23 Väljaspool põllumajandusettevõtet mittetootlikeks investeeringuteks toetust saavate tegevuste või ühikute arv
	O.24 Väljaspool põllumajandusettevõtet tootlikeks investeeringuteks toetust saavate tegevuste või ühikute arv
Noorte põllumajandustootjate ja uute põllumajandustootjate tegevuse alustamise, maapiirkondades ettevõtlusega alustamise ja väikeste põllumajandusettevõtete ärilise arendamise toetus (artikkel 75)	O.25 Tegevuse alustamise toetust saavate noorte põllumajandustootjate arv
	O.26 Tegevuse alustamise toetust saavate uute põllumajandustootjate arv (muud kui punktis O.25 teatatud noored põllumajandustootjad)
	O.27 Ettevõtlusega alustamise toetust saavate maapiirkonna ettevõtete arv
	O.27a Ettevõtte arendamise toetust saavate väikeste põllumajandusettevõtete arv

Sekkumisviisid	Väljundnäitajad
Koostöö (artikkel 77)	O.28 Toetust saavate tootjarühmade ja -organisatsioonide arv
	O.29 Ametlikes kvaliteedikavades osalemise toetuse saajate arv
	O.30 Põlvkondade vahetuseks toetust saavate tegevuste või ühikute arv (välja arvatud tegevuse alustamise toetus)
	O.31 Toetatud kohaliku arengu strateegiate (programm LEADER) või ettevalmistavate meetmete arv
	O.32 Toetatud muude koostöötegevuste või -ühikute arv (v.a punktis O.1 teatatud Euroopa innovatsioonipartnerlus)
Teadmiste vahetamine ja teabe levitamine (artikkel 78)	O.33 Toetatud koolitus-, nõustamis- ja teadlikkuse suurendamise tegevuste või ühikute arv
Horisontaalne näitaja	O.34 Keskkonnatavadega hõlmatud hektarite arv (tingimuslikkuse, ökokavadega ning põllumajandus- ja metsandusalaste keskkonna- ja kliimamuutuste juhtimise kohustustega hõlmatud füüsilise pindala koondnäitaja)
Teatavatesse sektoritesse sekkumise viisid (artikkel 47)	O.35 Toetatud rakenduskavade arv
Veinisektorisse sekkumise viisid (artikkel 58)	O.36 Veinisektoris toetatud meetmete või ühikute arv
Mesindussektorisse sekkumise viisid (artikkel 55)	O.37 Mesinduse säilitamiseks või arendamiseks toetatud meetmete või ühikute arv

(*) Iga-aastased andmed deklareeritud kulude kohta.“

2) Määruse (EL) 2021/2115 II lisa tabelisse „ARTIKLI 10 KOHANE WTO OMAMAINE TOETUS“ lisatakse järgmine kanne:

„Loodusõnnetuste, ebasoodsate ilmastikutingimuste või katastroofide tagajärjel põllumajandustootjatele makstavad kriisitoetused	*Artikkel 78a*	8“

3) Määruse (EL) 2021/2115 III lisa muudetakse järgmiselt:

a) kanne „HPK 1“ asendatakse järgmisega:

„HPK 1	Püsirohumaa säilitamine, võttes aluseks püsirohumaa ja põllumajandusmaa suhtarvu riiklikul, piirkondlikul, allpiirkondlikul, põllumajanduslike majapidamiste rühma ja põllumajandusliku majapidamise tasandil võrreldes võrdlusaastaga 2018 Suurim vähenemine võrdlusaastaga võrreldes on 10 %.	Põllumajandusliku otstarbe muutmise vastased üldised kaitsemeetmed süsinikuvaru säilitamiseks“

b) kanne „HPK 4“ asendatakse järgmisega:

„HPK 4	Vooluveekogude äärde puhverribade rajamine (*)	Vooluveekogude kaitse reostuse ja äravoolu eest

(*) Käesoleva HPK standardi kohased vooluveekogude äärsed puhverribad, kus pestitsiide ja väetisi ei kasutata, peavad üldreeglina ja kooskõlas liidu õigusega olema vähemalt kolme meetri laiused.
Märkimisväärsete kuivendus- ja niisutuskraavidega aladel võivad liikmesriigid nende alade puhul asjakohaselt põhjendatud juhtudel miinimumlaiust kohandada vastavalt liikmesriigi kohalikele oludele.
Liikmesriigid võivad selle HPK standardi kohaldamisel kasutada siseriiklikes õigusaktides sätestatud vooluveekogude määratlust, tingimusel et see määratlus on kooskõlas käesoleva HPK standardi peamise eesmärgiga.“

c) kande „HPK 7“ joonealuse märkuse viimane lause jäetakse välja.

II LISA

„XV LISA

Põllumajandustootjatele makstavate artikli 96a lõikes 1 osutatud kriisitoetuste maksimumsumma liikmesriigi kohta

(jooksevhinnad eurodes)

Liikmesriik	Eelarveaasta 2026	Eelarveaasta 2027
Belgia	17 331 805	17 331 805
Bulgaaria	33 153 681	33 412 568
Tšehhi	33 122 850	33 122 850
Taani	28 149 040	28 149 040
Saksamaa	180 241 656	180 241 656
Eesti	8 705 240	8 791 062
Iirimaa	44 937 679	44 937 679
Kreeka	73 458 409	73 458 409
Hispaania	177 305 135	177 524 124
Prantsusmaa	261 562 218	261 394 218
Horvaatia	20 162 329	20 162 329
Itaalia	149 173 516	149 173 516
Küpros	2 142 542	2 142 542
Läti	14 276 793	14 429 368
Leedu	23 989 755	24 246 239
Luksemburg	1 351 754	1 351 754
Ungari	49 801 629	49 801 629
Malta	737 356	737 356
Madalmaad	23 719 521	23 719 521
Austria	35 928 198	35 928 198
Poola	134 243 576	135 179 090
Portugal	35 146 807	35 410 328
Rumeenia	89 072 611	89 899 353

(jooksevhinnad eurodes)

Liikmesriik	Eelarveaasta 2026	Eelarveaasta 2027
Sloveenia	7 251 007	7 251 007
Slovakkia	20 090 491	20 146 020
Soome	26 326 118	26 380 675
Rootsi	26 954 340	26 961 185“